

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ “การใช้สื่อ PODCAST และรายการ WITCAST เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยของ สกว.
ออกสู่ประชาชนผู้ใ้รู้ทั่วไป”

โดย นายแทนไท ประเสริฐกุล และคณะ

พฤษภาคม 2559

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ “การใช้สื่อ PODCAST และรายการ WITCAST เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยของ สกว.
ออกสู่ประชาชนผู้รู้ทั่วไป”

คณะผู้วิจัย

1 นายแทนไท ประเสริฐกุล

2 นายอจรรักษ์ จันทมาศ

3 นางสาวลินินา พุทธิธาร

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

บทคัดย่อ

การสื่อสารเนื้อหาและความสำคัญของงานวิจัยสกว.ออกสู่สาธารณชน โดยเฉพาะในหมู่ผู้ที่อยู่นอกแวดวงวิจัย (ประชาชนผู้ไม่รู้ทั่วไป) นับเป็นโจทย์ที่ยังสามารถปรับปรุงได้อีกมาก การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดลองใช้สื่อใหม่ในรูปแบบ Podcast หรือรายการเสียงที่รับฟังได้ผ่านอินเทอร์เน็ต ในการช่วยเผยแพร่ผลงานวิจัยที่โดดเด่นของสกว. ออกสู่สาธารณะ ทั้งนี้คณะได้อาศัยผลงานเดิมคือรายการพูดคุยความรู้ชื่อ WiTcast ซึ่งมีกลุ่มผู้ติดตามอยู่แล้วเป็นฐานตั้งต้น รายการที่ผลิตขึ้นใหม่ภายใต้ชื่อ WiTThai โดยทีมงาน WiTcast มีทั้งหมด 10 ตอน มีรูปแบบการนำเสนอที่เน้นผสมความบันเทิงเข้ากับสาระ โดยมุ่งหวังให้ผู้ฟังได้เปิดโลกทัศน์ตลอดจนเกิดทัศนคติที่ดีต่อแวดวงวิจัยไทยและสกว. ในการประเมินผลมีกลุ่มตัวอย่างเป็นฐานผู้ติดตาม WiTcast ที่ได้รับฟังรายการ WiTThai และอาสาตอบแบบสอบถาม (N= 514 คน) ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อรายการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย = 4.43 เต็ม 5) ร้อยละ 79.2 ของผู้ฟังให้คะแนนพึงพอใจต่อการได้รับความบันเทิงไปพร้อมกับเรียนรู้ในระดับสูงสุด (5 คะแนน) ร้อยละ 73.3 เห็นด้วยสูงสุดว่าบรรยากาศเป็นกันเองของรายการทำให้ได้มีโอกาสรู้จักตัวตนและความคิดของนักวิจัยมากกว่าสื่อรูปแบบอื่นๆ และร้อยละ 90.1 ของผู้ฟังอยากให้มีรายการ WiTThai ต่อไป โครงการครั้งนี้ทำให้ได้สื่อเสียง Podcast ที่ได้รับผลประเมินดีทั้งสิ้น 10 ตอน สำหรับใช้อธิบายเนื้อหาและความน่าสนใจของงานวิจัยสกว.ออกสู่สาธารณะ นอกจากนี้ยังส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างที่รับฟังรายการแล้วรู้จักงานวิจัยไทยและสกว.มากขึ้น จากที่แทบไม่เคยรู้จักเลย ตลอดจนได้กรณีตัวอย่างให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ผลงานวิชาการสู่สาธารณะได้นำไปศึกษาและประยุกต์ใช้ต่อไป

คำสำคัญ: การสื่อสารเชิงกลยุทธ์, การเผยแพร่งานวิจัย, คนรุ่นใหม่, สื่อใหม่, ฟีดแบค, การสื่อสารวิทยาศาสตร์

Abstract

This project aims to develop a podcast show named “WiTThai” utilizing an experienced podcasting group named “WiTcast”. The show’s main purpose is to create a new media platform to help disseminate outstanding research topics undertaken by the Thailand Research Fund (TRF) to the general public. It also seeks to promote an appreciation and recognition for Thai researches and TRF among the listeners.

Based on the ratings and feedbacks gathered from 514 listeners, it was found that they were highly satisfied with the show (average score = 4.43 out of 5). Ninety percent of the respondents would like it to continue. The project evaluation also revealed that 79.2% of respondents gave the highest rating (5 points) to the style of the show which combined entertainment with knowledge. The casual and informal interviews also enabled the audience to get to know the researchers more personally and to understand their ideas better than when portrayed through other forms of media (73.3% rated 5 points for this aspect).

In summary, this project produced ten highly rated episodes of podcast that can be used to engage the general public to understand and realize the importance of various areas of research. It also promoted, among the listeners, a greater and positive awareness of TRF and Thai researchers. In addition, the project may also serve as a model for related organizations or agencies that wish to convey academic content to general audiences.

Keywords: strategic communication, public education, new generation, young generation, new media, general public, edutainment, podcast, science communication

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ	1
หลักการและความเป็นมา	1
วัตถุประสงค์ของโครงการ	3
ผลที่คาดว่าจะได้รับเมื่อสิ้นสุดการวิจัย	3
ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง	Error! Bookmark not defined.
บทที่ 2 หลักการของ podcast และสรุปย่อเนื้อหางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
หลักการของ podcast	5
สรุปย่อเนื้อหางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
บทที่ 3 กระบวนการดำเนินโครงการ	12
1. การเตรียมงาน	12
2. การผลิตและเผยแพร่รายการ	13
3. การประเมินผล	19
บทที่ 4 ผลการวิจัย	21
วัตถุประสงค์ 1 : เพื่อทดลองใช้สื่อใหม่ (Podcast) ในการเผยแพร่ผลงานวิจัยที่โดดเด่นของสกว. 10	
หัวข้อ ออกสู่สาธารณะ	21
วัตถุประสงค์ 2 : เพื่อออกแบบเนื้อหางานวิจัยสกว. สำหรับการเผยแพร่สู่กลุ่มเป้าหมายอย่างเหมาะสม ..	22
วัตถุประสงค์ 3 เพื่อให้ผู้รับฟังรายการ WiTThai เกิดทัศนคติที่ดีต่องานวิจัยไทยและสกว. ตลอดจนได้นำความรู้ไปใช้ประโยชน์	26
ตารางแสดงผลการวิจัย	29
1. ข้อมูลทั่วไปของประชากรกลุ่มตัวอย่าง	29
2. ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ฟังที่มีต่อรายการ WiTThai	33
ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างจากคำถามปลายเปิด	34

จุดเด่นของรายการ WiTThai	34
ประโยชน์ที่ได้รับจากรายการ WiTThai	34
การปรับปรุงหรือพัฒนารายการ WiTThai เพิ่มเติม	35
ด้านการประชาสัมพันธ์ หรือเพิ่มช่องทางอื่น	36
บทที่ 5 สรุป	37
ภาคผนวก	ก
ตาราง 15 เปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้และกิจกรรมที่ดำเนินมา และผลที่ได้รับตลอด โครงการ	ข
แบบสอบถาม	ง

บทที่ 1 บทนำ

หลักการและความเป็นมา

ตลอดช่วงที่ผ่านมาสกว. ผลิตงานวิจัยจำนวนมาก หากแต่สาธารณชนที่อยู่นอกเหนือแวดวงวิชาการออกไปยังรับรู้รายละเอียดและความสำคัญของงานวิจัยเหล่านี้น้อย การรับรู้ของสังคมต่องานวิจัยนับว่ามีผลสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ ประชาชนสมควรได้รู้จักทรัพยากร วิทยาการ และองค์ความรู้ที่ประเทศของตนมีอยู่ ทั้งเพื่อนำข้อมูลความคิดไปพัฒนาต่อยอด และเพื่อเกิดทัศนคติที่ดีต่อการได้มาซึ่งความรู้อย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ ความสนใจของสาธารณะยังจะก่อให้เกิดแรงสนับสนุนที่ย้อนกลับมาผลักดันและกำหนดทิศทางการวิจัยของสกว. ต่อไป นับเป็นวงจรซึ่งส่งเสริมกันและกัน

อย่างไรก็ตาม การเผยแพร่เนื้อหาทางงานวิจัยของสกว. ออกสู่ประชาชนทั่วไปยังคงประสบปัญหา สื่อกระแสหลักเช่น รายการโทรทัศน์อาจคิดเงื่อนไขต่างๆ อาทิ ต้องตัดทอนเวลาให้สั้น ต้องทำเนื้อหาให้ง่าย จนบางครั้งก็ง่ายและรวบรัดเกินไป ยังไม่สามารถเข้าถึงแก่นของความรู้ได้ นอกจากนี้ ผู้สื่อสารหรือพิธีกรในรายการทั่วไปมักขาดพื้นฐานความรู้โดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์ ทำให้บ่อยครั้งอาจนำเสนอข้อมูลผิดเพี้ยนหรือชักถามไม่ตรงประเด็น ในทางกลับกัน การนำเสนออย่างเป็นวิชาการมากเกินไปก็อาจไม่ดึงดูดความสนใจของผู้ชมในระดับกว้าง ทั้งหมดนี้อาจเป็นเหตุให้ความพยายามสื่อสารงานวิจัยสู่สาธารณะในประเทศไทยยังไม่ประสบผลสำเร็จมากนัก

ทุกวันนี้สื่อใหม่ (new media) เข้ามามีบทบาทแทนที่สื่อกระแสหลักค่อนข้างมาก สื่อใหม่หมายถึงสื่อที่เน้นการรับฟังรับชมตามเวลาที่ผู้รับสื่อสะดวก(on-demand) ผ่านอินเทอร์เน็ตบนคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์สื่อสารพกพา และมักมีช่องทางให้โต้ตอบกับผู้ผลิตสื่อได้อย่างใกล้ชิด (interactive feedback) ยกตัวอย่างเช่น วิดีโอ youtube รายการเสียง podcast บล็อก เว็บไซต์ และเพจ facebook เป็นต้น สื่อใหม่ได้รับความนิยมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มประชาชนผู้ใฝ่รู้ ซึ่งอาจจะเบี่ยงเบนข้อจำกัดของสื่อกระแสหลักและมีศักยภาพในการขวนขวายหาความรู้ด้วยตนเองผ่านเทคโนโลยี หนึ่งในรูปแบบสื่อใหม่ที่กำลังได้รับความนิยมคือ podcast รายการเสียงที่สามารถรับฟังได้ผ่านอินเทอร์เน็ต คณะผู้จัดทำโครงการนี้มีประสบการณ์ในการผลิตสื่อ podcast มาก่อน และเล็งเห็นความเหมาะสมหลายประการที่น่าจะนำมาช่วยติช้อยในการเผยแพร่งานวิจัยสกว.สู่สาธารณะได้ (ดูบทที่ 2)

ที่ผ่านมา คณะผู้จัดทำโครงการได้ผลิต podcast รายการหนึ่งชื่อ WiTcast (วิทแคสต์) ซึ่งได้พยายามบุกเบิกเผยแพร่ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ผ่านสื่อ podcast ในประเทศไทยมาเป็นเวลากว่า 4 ปีแล้ว และปัจจุบันมีเนื้อหาให้รับฟังได้ไม่ต่ำกว่า 100 ชั่วโมง รูปแบบรายการ WiTcast เป็นการเปิดวงสนทนากันอย่างสนุกสนาน ระหว่างผู้ดำเนินรายการหลักสามคน อันประกอบด้วย นายแทนไท ประเสริฐกุล นักสื่อสาร

วิทยาศาสตร์ผู้เชี่ยวชาญด้านชีววิทยา นายอาจารย์ จันทมาศ นักสื่อสารวิทยาศาสตร์ผู้เชี่ยวชาญด้านฟิสิกส์ และดาราศาสตร์ และนางสาวลินนา พุทธิธาร (ชื่อในรายการ: อาบัน สามัญชน) ตัวแทนคนทั่วไปที่ไม่เคยเรียนสายวิทย์มาก่อน ซึ่งจะเป็นผู้คอยซักถามและตีความเนื้อหาต่างๆ จนเป็นที่เข้าใจมากยิ่งขึ้น สำหรับเนื้อหาของรายการ WiTcast แต่ละตอน อาจมีช่วงพูดคุยเล่าข่าวการค้นพบล่าสุด ช่วงเล่าองค์ความรู้พื้นฐาน ช่วงสัมภาษณ์แขกรับเชิญ ช่วงเล่นเกมเล่นบทบาทสมมติต่างๆ ฯลฯ ซึ่งทั้งหมดนี้ล้วนมีบรรยากาศผสมผสานความบันเทิงเข้ากับสาระอย่างเต็มที่ แต่ที่สำคัญยังคงเน้นการอธิบายเรื่องยากทางวิชาการให้คนฟังได้เข้าใจอย่างลึกซึ้งและถูกต้องที่สุดเท่าที่จะทำได้ สำหรับหัวข้อที่พูดถึงในรายการ แม้จะเน้นด้านวิทยาศาสตร์เป็นหลัก แต่บ่อยครั้ง WiTcast ก็รวบรวมความรู้แขนงอื่นๆ เช่น ประวัติศาสตร์ สังคมศาสตร์ ตลอดจนศิลปวัฒนธรรมบันเทิง มาเป็นหัวข้อสนทนาด้วย ด้วยเหตุนี้รายการ WiTcast จึงมีความเหมาะสมสอดคล้องต่อการนำเสนอผลงานวิจัยของสกว. ซึ่งครอบคลุมความรู้หลากหลายสาขาเช่นกัน นอกจากนี้คณะผู้จัด WiTcast ยังเคยได้รับเชิญไปร่วมจัดกิจกรรมสื่อสารวิชาการกับหน่วยงานหรือสถาบันต่างๆ มากมาย อาทิ TK park, Museum Siam, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง และ Mahidol Channel ฯลฯ

ตลอดสี่ปี รายการ WiTcast ได้เติบโตและก่อเกิดกลุ่มผู้ฟังที่ติดตามเป็นประจำ (ยอดผู้ติดตามทาง facebook ประมาณ 17,000 คน) รายการ WiTcast กลายเป็นแหล่งรวมกลุ่มของประชาชนที่มองความรู้หลากหลายสาขาเป็นเรื่องทั้งสำคัญและสนุก หรือเรียกง่ายๆ ว่ากลุ่ม “ประชาชนผู้ใฝ่รู้ทั่วไป” คำว่า “ทั่วไป” ในที่นี้หมายถึง เป็นกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทั้งเพศ วัย ฐานะ ระดับการศึกษา ภูมิถิ่น อาชีพ และไม่จำเป็นต้องเป็นนักวิจัยเอง (ดูผลสำรวจในภาคผนวก) แต่มีจุดเชื่อมกันคือต้องการติดตามความก้าวหน้าขององค์ความรู้เหมือนๆ กัน บ่อยครั้งคนกลุ่มนี้ได้แสดงความคิดเห็นกับคณะผู้จัด WiTcast ว่าอยากติดตามเรื่องราวงานวิจัยของคนไทยบ้าง แต่ไม่ค่อยพบแหล่งที่นำเสนออย่างสนุก เข้าใจง่าย ขณะเดียวกันก็ไม่ละทิ้งรายละเอียดและความถูกต้อง

ด้วยทัศนคติเช่นนี้กลุ่มผู้ฟัง WiTcast ซึ่งอาจจัดว่าเป็นกลุ่มตัวแทน “ประชาชนผู้ใฝ่รู้ทั่วไป” จึงเป็นกลุ่มที่เปิดกว้างต่อการรับทราบเนื้อหางานวิจัยของสกว. อย่างยิ่ง นอกจากนี้การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นยังน่าจะถูกนำไปใช้จริง ไม่ว่าจะเป็นในชีวิตส่วนตัว การอธิบายบอกต่อสู่คนรอบข้าง หากเป็นนักเรียนนักศึกษาที่อาจส่งอิทธิพลต่อสาขาวิชาที่เลือก และหากเป็นผู้ประกอบอาชีพก็อาจนำข้อมูลความคิดไปพัฒนาต่อยอด หรือนำมาประกอบการข้ามสาขาได้ ผลสุดท้ายคาดว่า การพบกันระหว่างสกว. รายการ WiTcast และกลุ่มคนฟังซึ่งเป็นประชาชนผู้ใฝ่รู้ทั่วไป จะมีส่วนช่วยสังคมโดยส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและใกล้ชิดกับประชาคมวิจัยได้มากขึ้น

เพื่อบรรลุจุดประสงค์ที่กล่าวมา โครงการนี้จึงทดลองใช้รายการ WiTcast เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ผลงานวิจัยของสกว. ออกสู่กลุ่มประชาชนผู้ใฝ่รู้ทั่วไป โดยมีการจัดทำรายการ WiTcast ตอนพิเศษขึ้น

ทั้งหมด 10 ตอนภายใต้ชื่อ WiTThai (วิทยไทย) เพื่อถ่ายทอดงานวิจัยสกว. จำนวน 10 เรื่อง โดยเกณฑ์การคัดเลือกคัดหัวข้อย่อยที่มีความโดดเด่น หลากหลาย เป็นเรื่องที่คนทั่วไปไม่เคยรู้มาก่อน และมีศักยภาพอธิบายให้คนทั่วไปเข้าใจและเห็นความสำคัญได้ อาทิ พลังงานทางเลือก โรคทางสมอง นวัตกรรมทางเทคโนโลยี ฟิสิกส์ การประมง สาธารณสุข โบราณคดี ฯลฯ ดังรายละเอียดในบทที่ 2

วิธีการนำเสนอจะมีทั้งตอนที่ผู้ดำเนินรายการเดินทางไปสัมภาษณ์นักวิจัยเจ้าของหัวข้อนั้นๆ อย่างเจาะลึก และตอนที่ผู้ดำเนินรายการหลักสามคนเป็นผู้ย่อยข้อมูลแล้วนำมาถ่ายทอดเอง โดยแต่ละตอนได้รับการเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ตผ่านเว็บไซต์ witcastthailand.com และแอปพลิเคชันสำหรับฟัง podcast ซึ่งสามารถรับฟังได้ทางโทรศัพท์มือถือตลอดจนอุปกรณ์เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตอื่นๆ นอกจากนี้รายการจะได้รับการประชาสัมพันธ์ผ่านเพจ facebook.com/witcastthailand รวมทั้งช่องทางออนไลน์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

สุดท้ายนี้ ในแง่การประเมินผล หลังจากรายการได้รับการเผยแพร่ออกไปแล้ว จะมีการแจกแบบสอบถามวัดผลตอบรับจากผู้ฟัง ข้อมูลที่จะเก็บรวบรวมได้แก่ ระดับความรู้เกี่ยวกับงานวิจัยไทยและผลงานของสกว. ที่เพิ่มขึ้นหลังจากได้รับฟังรายการ WiTThai ความพึงพอใจด้านต่างๆ อาทิ เนื้อหา ความยาว ความบันเทิง ผู้ดำเนินรายการ ความหลากหลายของหัวข้อย่อย การนำไปใช้ประโยชน์ ฯลฯ ซึ่งข้อมูลทั้งหมดได้ถูกรวบรวมเพื่อสรุปเป็นรายงานวิจัยในบทต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อทดลองใช้สื่อใหม่รูปแบบ Podcast ในการเผยแพร่ผลงานวิจัยที่โดดเด่นของสกว. 10 หัวข้อออกสู่สาธารณะ
2. เพื่อออกแบบเนื้อหางานวิจัยสกว. สำหรับการเผยแพร่สู่กลุ่มเป้าหมายอย่างเหมาะสม
3. เพื่อให้ผู้รับฟังรายการ WiTThai เกิดทัศนคติที่ดีต่องานวิจัยไทยและสกว. ตลอดจนได้นำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ผลที่คาดว่าจะได้รับเมื่อสิ้นสุดการวิจัย

1. ได้สื่อเสียง หรือ Podcast ทั้งหมด 10 ตอน ซึ่งอธิบายเนื้อหาและความน่าสนใจของงานวิจัยสกว.
2. ผู้รับฟังมีความพึงพอใจต่อรายการ WiTThai ตลอดจนได้รู้จักงานวิจัยไทยและสกว. มากขึ้น
3. ได้กรณีตัวอย่างให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ผลงานวิชาการสู่สาธารณะได้นำไปศึกษาและประยุกต์ใช้ต่อไป

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

“ประชาชนผู้ไม่รู้ทั่วไป” หมายถึง กลุ่มคนหลากหลายที่สนใจติดตามความรู้เรื่องงานวิจัยและนวัตกรรมต่างๆ โดยที่ตนเองอาจไม่ได้เกี่ยวข้องโดยตรงกับสายงานวิจัยนั้นๆ คำว่าหลากหลายในที่นี้หมายถึง ความหลากหลายด้าน เพศ วัย ระดับการศึกษา และอาชีพ/สาขาที่เรียน

ประชากร หรือตัวแทนของกลุ่ม “ประชาชนผู้ไม่รู้ทั่วไป” สำหรับการสำรวจประเมินผลครั้งนี้ กำหนดให้เป็นผู้ที่ติดตามรายการ WiTcast ซึ่งจากตัวเลข likes ทางเฟซบุ๊กส์ ณ วันที่ 12 มิถุนายน 2559 มีจำนวนทั้งหมด 17,000 คน

กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสุ่มจากประชากรนี้ ได้แก่ ผู้ติดตามรายการ WiTcast ที่ได้รับฟังรายการ WiTThai แล้ว และอาศัยแบบสอบถาม การคำนวณหากลุ่มตัวอย่างใช้สูตรของ Taro Yamane จากประชากรทั้งหมด 17,000 คน กำหนดค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ($\alpha = 0.5$) พบว่าต้องใช้กลุ่มตัวอย่าง อย่างน้อย 390 คน แต่ในการศึกษาครั้งนี้มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 514 คน

คำสืบค้น: การสื่อสารเชิงกลยุทธ์, การเผยแพร่งานวิจัย, คนรุ่นใหม่, สื่อใหม่, พ็อดแคสต์, การสื่อสารวิทยาศาสตร์

Keywords: Strategic Communication, Public Education, New Generation, Young Generation, New Media, General Public, Podcast, Science Communication

บทที่ 2 หลักการของ podcast และสรุปเนื้อหางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักการของ podcast

สื่อ podcast หรือรายการเสียงที่เผยแพร่ผ่านอินเทอร์เน็ตถือกำเนิดขึ้นราวปีค.ศ. 2005 พร้อมการแพร่หลายของอุปกรณ์เล่นไฟล์เสียงแบบพกพาเช่น iPod ตั้งแต่นั้นมามีผู้เริ่มทำรายการ podcast จำนวนมาก และเป็นช่องทางที่ได้รับความนิยมอย่างยิ่งโดยเฉพาะในกลุ่มประเทศพูดภาษาอังกฤษ ในปีค.ศ. 2013 ทั่วโลกมี podcast รวมประมาณ 250,000 รายการ และผู้สมัครสมาชิก (subscribe) ติดตามฟังผ่านแอปพลิเคชันของแอปเปิลรวมกว่า 1 พันล้านคน ซึ่งยังคงเติบโตขึ้นเรื่อยๆ ผลสำรวจเฉพาะประชากรชาวอเมริกันช่วงต้นปี 2016 โดย Edison Research พบว่า ร้อยละ 21 ของประชากรที่มีอายุ 12 ปีขึ้นไป ได้รับฟังรายการ podcast อย่างน้อย 1 ตอนในช่วงเดือนที่ผ่านมา (เพิ่มจากร้อยละ 9 ในปี 2008) หรือคิดเป็นจำนวนประมาณ 57 ล้านคน ซึ่งเทียบแล้วเป็นที่นิยมพอๆ กับสื่อ twitter ในประเทศอเมริกา

podcast มีข้อดีหลายด้าน เช่นผู้ผลิตมักมีใจรักและมีความเชี่ยวชาญในเรื่องที่นำเสนอโดยตรง กลุ่มคนทำ podcast อาจเป็นได้ทั้งตัวแทนจากองค์กรที่มีชื่อเสียง (เช่น BBC, NASA, NPR และวารสาร Nature ต่างก็มีสถานี podcast ของตนเอง) หรือกลุ่มเพื่อนที่สมัครใจทำกันเองเป็นงานอดิเรก (เช่นรายการ The Skeptic's Guide to the Universe ซึ่งอัดเสียงภายในบ้านแต่มียอดคนฟังต่อตอนเป็นหลักแสนหลักล้าน) การที่ใครก็สามารถเริ่ม podcast ได้ ทำให้เวทีสื่อชนิดนี้มีความหลากหลายมาก และก่อให้เกิดกลุ่มชุมชนย่อยที่มีความสนใจร่วมกันมากมาย ต่อไปในอนาคตคาดว่า podcast จะยิ่งกลายเป็นศูนย์กลางการเผยแพร่แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดในหัวข้อต่างๆ ตลอดจนเป็นแรงขับเคลื่อนสังคมที่ทรงพลังมากขึ้นเรื่อยๆ ไม่ต่างจากสื่ออินเทอร์เน็ตอื่นที่ชาวไทยรู้จักกันดี เช่น Facebook, Youtube หรือ Pantip.com

ในแง่ความสะดวก podcast สามารถรับฟังที่ไหนเมื่อไหร่ก็ได้ กดหยุดเมื่อไหร่ก็ได้ ผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์พกพาชนิดใดก็ได้ อีกทั้งย้อนกลับไปฟังตอนเก่าเมื่อไหร่ก็ได้ ไม่ต้องยึดติดกับตารางเวลา ออกอากาศแบบสื่อกระแสหลัก นอกจากนี้การเป็นรายการเสียง ยังก่อให้เกิดอิสระสามารถรับฟังขณะทำกิจกรรมต่างๆ เช่น ระหว่างขับรถ รับประทานอาหาร ออกกำลังกาย หรือก่อนนอน ฯลฯ ซึ่งนี่ก็เป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ podcast สามารถแทรกซึมเข้าสู่ความคิดและวิถีชีวิตประจำวันของคนฟังได้อย่างแนบแน่น ในแง่รูปแบบเนื้อหารายการ แม้จะไม่มีข้อกำหนดตายตัว แต่รายการทาง podcast ส่วนใหญ่มักเน้นบรรยากาศธรรมชาติ เป็นกันเอง เน้นการพูดคุยกันอย่างสนุกสนานออกรส การปราศจากกล้องคอยถ่ายภาพยังมีส่วนช่วยให้ผ่อนคลาย ซึ่งหากเป็นรายการทางวิทยาศาสตร์ก็จะสามารถถ่ายทอดอารมณ์ขัน ตลอดจนความเป็นมนุษย์ด้านต่างๆ ของตัวผู้เชี่ยวชาญออกมาได้ด้วย ทั้งนี้ podcast ยังสามารถใช้เวลาในการเจาะลึกอธิบายแต่ละเรื่องได้อย่างไม่เร่งรีบ ซึ่งดีมากต่อการนำเสนอรายละเอียดงานวิจัยหรือองค์ความรู้ที่ซับซ้อน podcast แต่ละตอนอาจมีความยาวหลายชั่วโมง ซึ่งในสื่อกระแสหลักอาจไม่เอื้ออำนวย แต่สำหรับผู้ฟัง podcast แล้วถือ

ว่าตอบโจทย์ได้ตามต้องการ ทั้งนี้เพราะผู้ฟัง podcast มักตั้งใจมารับรู้ข้อมูลเรื่องนั้นๆ อย่างจริงจังและโดยตรง มิใช่แค่เปิดสุ่มมาเจอ หรือแค่ต้องการฟังผ่านๆ ด้วยเหตุผลทั้งหมดนี้ podcast จึงถือเป็นช่องสื่อที่มีศักยภาพสูงอย่างยิ่งในการถ่ายทอดเนื้อหางานวิจัยของประเทศไทยออกสู่กลุ่มคนที่เห็นคุณค่าและต้องการรับฟังอย่างตรงเป้า

สำหรับสถานการณ์ podcast ในประเทศไทย ปัจจุบันคาดว่าจะยังมีจำนวนรายการไม่เกินหลัก 10 แต่มีแนวโน้มเติบโตขึ้นเรื่อยๆ (ยังไม่มีการศึกษาอย่างเป็นสถิติ) ในบรรดารางวัล podcast ภาษาไทย มีรายการ WiTcast เป็นรายการที่โดดเด่นที่สุดในแง่การสื่อสารเรื่องงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์และวิชาการด้านอื่นๆ ตลอดจนมีกลุ่มประชาชนผู้ฟังทั่วไปติดตามอยู่แล้วเป็นจำนวนมาก ดังเหตุผลที่ได้เล่าเรียงไปแล้วในบทที่ 1 รายการ WiTcast ถือเป็นช่องสื่อที่มีความเหมาะสมสำหรับการเผยแพร่งานวิจัยของสกว. ออกสู่สาธารณะ ด้วยเหตุนี้คณะผู้จัดทำจึงได้ทดลองผลิต WiTcast ตอนพิเศษทั้งสิ้น 10 ตอนภายใต้ชื่อรายการ WiTThai โดยแต่ละตอนได้คัดเลือกงานวิจัยเด่นของสกว.มานำเสนอดังต่อไปนี้

สรุปเนื้อหางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โครงการวิจัยเรื่อง ผลของยาพีพีเออาร์แกมมาอะโกนิสต์ (PPAR-gamma agonist) และเอสโตรเจน ต่อภาวะการคัดต่ออินซูลินของเซลล์สมองและต่อการทำงานของไมโตรคอนเดรียของเซลล์สมองในหนูที่กินอาหารไขมันสูงเป็นเวลานานๆ

ตอนที่ 1 ชื่อตอน อ้วนอัลไซเมอร์

สัมภาษณ์ ทพญ. ดร. สิริพร ฉัตรทิพากร ที่คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เนื้อหาในตอนเน้นเผยความเชื่อมโยงระหว่างความอ้วนกับโรคอัลไซเมอร์ โดยเฉพาะในหญิงวัยหมดฮอร์โมน ซึ่งเป็นเรื่องที่คนทั่วไปมักไม่ทราบมาก่อน นอกจากนี้อาจารย์ยังได้อธิบายถึงภาวะร่างกายอักเสบเรื้อรัง (chronic inflammation) อันเป็นต้นตอของสารพัดโรคตั้งแต่เบาหวาน หัวใจ ไปจนถึงอัลไซเมอร์ การเห็นความเชื่อมโยงของสาเหตุนำไปสู่การทดลองค้นพบตัวยาและวิถีชีวิตที่น่าจะสามารถช่วยป้องกันโรคอัลไซเมอร์ ตลอดจนช่วยซ่อมแซมความเสียหายต่างๆ ที่เกิดจากภาวะอักเสบได้ งานวิจัยที่พูดถึงในตอนนี้ได้รับคัดเลือกเป็นหนึ่งในงานวิจัยเด่นของสกว.ประจำปี 2558

โครงการวิจัยเรื่อง การศึกษาเกี่ยวกับการไหลเวียนของโลหิตและหัวใจที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 2 ชื่อตอน ฟิสิกส์แมน v สามัญชน

สัมภาษณ์ ดร. ปริญญ์ การดำรง ที่ภาควิชาฟิสิกส์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เนื้อหาของตอนเน้นปูพื้นฐานความเข้าใจทฤษฎีฟิสิกส์ต่างๆ (อาทิ string theory, standard model, supersymmetry, general relativity, supergravity) และความพยายามประสานทฤษฎีเชิงควอนตัมซึ่งใช้กับอนุภาคเล็กๆ เข้ากับทฤษฎีแรงโน้มถ่วงซึ่งใช้กับโลกระดับใหญ่ รายการตอนนี้ช่วยเพิ่มความหลากหลายให้ผู้ฟังรับทราบว่านอกจากงานเชิงประยุกต์แล้ว สกว. ยังสนับสนุนงานวิจัยเชิงทฤษฎีที่พยายามจะเข้าใจธรรมชาติในระดับลึกซึ้งเช่นเดียวกัน

โครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำลายเทียมสำหรับผู้ป่วยขาดน้ำลาย

ตอนที่ 3 ชื่อตอน เมื่อกระเจิบ

สัมภาษณ์ ศ.ดร.ภก. จีระเดช มโนสร้อย และ ศ.ดร.ภญ. อรัญญา มโนสร้อย ที่ศูนย์วิจัยมานโนเซ (manose) จังหวัดเชียงใหม่ เนื้อหาในตอนกล่าวถึงขั้นตอนการนำสมุนไพรหรือพืชพื้นบ้านมาตรวจสอบหาสรรพคุณทางยาอย่างเป็นระบบ ยกตัวอย่างเช่น การพัฒนาสารสกัดจากเมื่อกระเจิบเขียวจนกระทั่งสามารถผลิตเป็นน้ำลายเทียมช่วยผู้ป่วยขาดน้ำลายได้ ตลอดจนยังมีคุณภาพดีและราคาถูกกว่าผลิตภัณฑ์ที่นำเข้าจากต่างประเทศด้วย นอกจากนี้อาจารย์ทั้งสองยังเล่าถึงฐานข้อมูลจากตำรายาล้านนาโบราณที่ได้รวบรวมมาตลอดหลายสิบปี จากนั้นใช้คอมพิวเตอร์ช่วยคัดกรองสูตรยาที่พบบ่อย เพื่อนำมาผ่านกระบวนการทดสอบและพัฒนาต่อไป นับเป็นจุดพบกันที่มีประสิทธิภาพระหว่างวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีกับภูมิปัญญาโบราณ ซึ่งน้อยคนจะเคยรับทราบมาก่อน งานวิจัยที่พูดถึงในตอนนี้ได้รับคัดเลือกเป็นหนึ่งในงานวิจัยเด่นของสกว.ประจำปี 2558

โครงการวิจัยเรื่อง การศึกษาสถานภาพของทรัพยากรปลาที่มีความสัมพันธ์กับสภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณพื้นผิวน้ำทะเลในบริเวณอ่าวไทย

ตอนที่ 4 ชื่อตอน ปลดทุก ปลา

สัมภาษณ์ ผศ.ดร. เมธี แก้วเนิน ผศ. ดร. สมหมาย เจนกิจการ และดร.วรัณ ทัด ดุลยพฤกษ์ ที่คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เนื้อหาในตอนว่าด้วยการสำรวจปลาในอ่าวไทย เพื่ออัปเดตข้อมูลสำหรับวางแผนนโยบายบริหารจัดการทรัพยากรทะเลให้สอดคล้องกับความเป็นจริงในปัจจุบัน ความน่าสนใจของโครงการนี้ยังอยู่ที่การครอบคลุมประเด็นหลากหลายไม่ว่าจะเป็นด้านนิเวศวิทยา ชีววิทยา เศรษฐศาสตร์ กฎหมาย การเมือง จริยธรรม และอื่นๆ นอกจากทำความเข้าใจโครงการวิจัยสำรวจปลาแล้วผู้ดำเนินรายการยังมีโอกาสได้ซักถามในเรื่องทั่วไปที่เกี่ยวกับอาหารทะเล เช่น แซลมอนที่เรากินมาจากไหน

ปลากระป๋องคือปลาอะไร ฯลฯ รายการ WiTThai ตอนนี้เป็นกระบอกเสียงให้คนหันมาสนใจประเด็นด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนบทบาทของสกว. ในการช่วยแก้ไขปัญหาต่างๆ

โครงการวิจัยเรื่อง ประสานงานชุดโครงการสันติไมตรีไทย-ญี่ปุ่น

ตอนที่ 5 ชื่อตอน คัมภังค์สังคมศาสตร์

สัมภาษณ์ ดร.เอกสิทธิ์ หนูหนักดี (ชื่อเล่นพี่ต๋มซัง) ตัวแทนนักวิชาการรุ่นใหม่ผู้มีบทบาทร่วมดูแลและประสานงานโครงการวิจัยต่างๆ ของสกว. ในสายสังคมศาสตร์มาเป็นระยะเวลาหลายปี เนื้อหาในตอนนี้ ดร.เอกสิทธิ์ ได้อธิบายให้เห็นภาพรวมของแวดวงวิจัยด้านสังคมศาสตร์ ซึ่งปกติจะได้รับการพูดถึงน้อยกว่าด้านวิทยาศาสตร์ ประเด็นที่พูดถึงไล่เรียงตั้งแต่สังคมศาสตร์คืออะไร มีความเป็นมาอย่างไร สกว. สนับสนุนงานวิจัยสังคมศาสตร์แบบไหน และมีหลักคิดในการเลือกสนับสนุนงานวิจัยอย่างไร จากนั้นจึงยกตัวอย่างโครงการวิจัยที่มีผลกระทบต่อสังคมมาก เช่น สันติวิธี ความรุนแรงและสังคมไทย โดยศ.ดร. ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ การทุจริตจ่านาข้าว การคอร์รัปชันกรณีศึกษา : โครงการจ่านาข้าวทุกเมล็ด โดย รศ. ดร.นิพนธ์ พัวพงศกร และตัวอย่างสุดท้ายได้แก่โครงการที่ดร.เอกสิทธิ์เป็นผู้ดูแลเอง คือโครงการสันติไมตรีไทย-ญี่ปุ่น รายการตอนนี้นับเป็นการเปิดโลกทัศน์ให้กับผู้ฟังส่วนใหญ่ที่ไม่เคยรับทราบเกี่ยวกับงานวิจัยด้านสังคมศาสตร์ตลอดจนบทบาทของสกว. ในส่วนนี้มาก่อน

โครงการวิจัยเรื่อง การสังเคราะห์และพิสูจน์เอกลักษณ์ของสารอินทรีย์ชนิดใหม่สำหรับใช้ในอุปกรณ์ออปโตอิเล็กทรอนิกส์

ตอนที่ 6 OLED (ไอ้! แอลอีดี) เทคโนโลยีอนาคต

สัมภาษณ์ ศ.ดร.วินิช พรหมอารักษ์ ที่สถาบันวิทยสิริเมธี (VISTEC) จ.ระยอง หัวข้อสนทนาเริ่มจากปูพื้นฐานความเข้าใจเรื่องคุณสมบัติสารอินทรีย์ การนำไฟฟ้า และการเปล่งแสง จากนั้นจึงอธิบายการนำมาประยุกต์ใช้เป็นจอแสดงผลภาพ แลบให้แสงสว่าง รวมถึงเซลล์แสงอาทิตย์ โดยมีข้อดีเหนือเทคโนโลยีเก่าในแง่ความยืดหยุ่น ความใส และประสิทธิภาพอีกหลายด้าน จุดเด่นของตอนนี้อยู่ที่การได้ทำความเข้าใจเทคโนโลยีที่เราใช้กันอยู่ทุกวันนี้ทั้งในบ้านเรือนและอุปกรณ์สื่อสารพกพา ทำให้ได้รับทราบว่าคนไทยก็มีบทบาทในการพัฒนาเทคโนโลยีเหล่านี้เช่นกัน ตลอดจนได้มองคาดการณ์โลกอนาคตที่กำลังจะมาถึงในไม่ช้า งานวิจัยที่กล่าวถึงในตอนนี้ได้รับคัดเลือกให้เป็นหนึ่งในงานวิจัยเด่นของสกว. ปี 2558

โครงการวิจัยเรื่อง องค์ความรู้พื้นฐานและประยุกต์ของโรคปรสิตและปรสิต

ตอนที่ 7 ชื่อตอน พยาธิไทย

สัมภาษณ์ ศ.ดร.พิวพรรณ มาลีวงษ์ ที่ภาควิชาปรสิตวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ว่าด้วยการสำรวจชนิดพันธุ์ของพยาธิที่มีอยู่ในประเทศไทย การพัฒนาชุดตรวจที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนโครงการรณรงค์และการศึกษาพยาธิด้านต่างๆ ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสกว. ในตอนนี้อาจารย์พิวพรรณสามารถให้ข้อมูลต่างๆ ได้อย่างเพลิดเพลินและเข้าใจง่าย ตั้งแต่เรื่องพยาธิที่คนทั่วไปไม่เคยได้ยิน ชื่ออย่างพยาธิสตรองจิลอยด์ พยาธิปวดหัวหอย ไปจนกระทั่งได้เจาะลึกวงจรชีวิตของพยาธิที่คุ้นหูอย่าง ตัวจิ๊ด ตัวตืด ไบไม้ และอื่นๆ อาจารย์พิวพรรณสามารถเล่าประสบการณ์และตัวอย่างกรณีศึกษาที่น่าสนใจได้อย่างออกรส ผู้ที่รับฟังตอนนี้นอกจากจะได้รับความรู้จากการบรรยายพยาธิแต่ละชนิดอย่างสยดสยองแล้ว ยังจะได้รับทราบวิธีป้องกันตัวที่เป็นประโยชน์มากอีกด้วย

โครงการวิจัยเรื่อง ชีวเคมีและชีวภูมิศาสตร์ของสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังในดิน (หอยทาก กิ้งกือ ตะขาบ และไส้เดือนดิน) และบทบาทในระบบนิเวศเชิงเกษตร

เรื่อง การวิจัยพื้นฐานของควอนตัมคอมพิวเตอร์แบบจัดเรียงตัวเอง และศักยภาพในการประยุกต์ด้านนาโน อิเล็กทรอนิกส์และนาโนโฟโตนิกส์

และเรื่อง การวิเคราะห์แบบแผนการกระจายตัวและแปลความหมายของหลักฐานทางโบราณคดีประเภทกระดูกสัตว์จากแหล่งโบราณคดีเพิงผาถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ตอนที่ 8 ชื่อตอน รวมมิตร หอย / ควอนตัมคอมพิวเตอร์ / โบราณคดี

WiTThai ตอนนี้ให้ผู้ดำเนินรายการแต่ละคนเล่าข้อมูลงานวิจัยสกว. คนละหนึ่งหัวข้อ แทนไท ประเสริฐกุล เล่างานวิจัยของศ.ดร.สมศักดิ์ ปัญญา และคณะ ซึ่งสำรวจความหลากหลายของหอยทากบกในเมืองไทยจนค้นพบสายพันธุ์ใหม่มากมาย ตลอดจนสามารถนำเมือกของหอยทากหลายชนิดมาพัฒนาเป็นวัสดุพิเศษสำหรับอุตสาหกรรมเครื่องสำอางค์ซึ่งมีคุณภาพไม่แพ้ของต่างประเทศ อาจารย์จันทมาส เล่าเรื่องเทคโนโลยีควอนตัมคอมพิวเตอร์หรืออะตอมประดิษฐ์ และการนำไปประยุกต์ใช้ทำโซลาร์เซลล์ ซึ่งเป็นงานวิจัยโดย ศ.ดร.สมศักดิ์ ปัญญาแก้ว คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ลินินา พุทธิธารเล่างานวิจัยด้านโบราณคดี ว่าด้วยการนำความรู้ด้านสัตววิทยามาประยุกต์ใช้ในการศึกษากระดูกสัตว์โบราณ ซึ่งบ่งบอกได้ถึงพฤติกรรมการล่าและการกินของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ในบริเวณอำเภอปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน

เป็นโครงการวิจัยโดยนายอนุสรณ์ อำพันธ์ศรี ภาควิชาโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร รายการ WiTThai
 ตอนนี้เป็นการเปลี่ยนบรรยากาศจากการไปสัมภาษณ์ผู้ทำวิจัยโดยตรง มาเป็นการเล่าผ่านผู้ดำเนินรายการที่
 เตรียมข้อมูลมาอีกที นอกจากนี้ยังเป็นตอนที่รวบรวมงานวิจัยสาขาที่ต่างกันมากๆ ถึง 3 สาขาไว้ด้วยกันใน
 ตอนเดียว

โครงการวิจัยเรื่องไบโอเซนเซอร์เชิงแสงแบบติดฉลากที่เปลี่ยนชนิดและนำมาใช้ใหม่ได้อาศัย
 หลักการทำงานของ Aptamer และ DNA four-way junction

ตอนที่ 9 ชื่อตอน ไบโอ-ฟิสิกส์ มหัศจรรย์แสงส่องสาร และสมบัติลับของ DNA

สัมภาษณ์ผศ.ดร. ชิตนนท์ บุรณชัย ภาควิชาฟิสิกส์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ระหว่างกิจกรรม
 ค่ายพสวท. เนื้อหาของตอนนี้ได้เรียงตั้งแต่ การเปิดโลกสาขาวิชาไบโอฟิสิกส์ให้คนทั่วไปได้รู้จักในเบื้องต้น
 การนำความรู้เรื่องแสงฟลูออเรสเซนซ์มาประยุกต์ใช้ศึกษาพฤติกรรมของชีวโมเลกุลอย่างโปรตีนหรือดีเอ็น
 เอ (เทคนิคที่ชื่อว่า Single Molecule FRET) จากนั้นอ.ชิตนนท์ ได้เล่าต่อถึงงานวิจัยที่ทำอยู่ ซึ่งเกี่ยวกับการนำ
 ดีเอ็นเอสายสั้นๆ ที่ขดเป็นรูปร่างต่างๆ (aptamers) มาประยุกต์ใช้ในการตรวจจับสาร เช่น โปรตีน ซึ่งอาจารย์
 ได้เรียกลักษณะงานประเภทนี้ว่าการออกแบบไบโอเซนเซอร์

โครงการวิจัยเรื่อง ความชุกของภาวะพร่องเอนไซม์กลูโคส-6-ฟอสเฟต ดีไฮโดรจีเนส และอนุ
 พันธุศาสตร์การกลายพันธุ์ของยีน G6PD ในประชากรพวน จังหวัดลพบุรี ประเทศไทย

ตอนที่ 10 ชื่อตอน โรคาวัดณ์

สัมภาษณ์ ศ.ดร.นพ.อิสรางค์ นุชประยูร ที่ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ใน
 หัวข้อเรื่องความสัมพันธ์เชิงวิวัฒนาการระหว่างโรคมัลลาเรีย ธาลัสซีเมีย และภาวะพร่องเอนไซม์ G6PD
 นอกจากนี้อาจารย์อิสรางค์ยังถ่ายทอดข้อคิดและประสบการณ์ในการทำงานวิจัย ตลอดจนการช่วยผู้ป่วยเด็ก
 ให้มองเห็นคุณค่าของชีวิต แทนที่จะท้อแท้ไปกับความเจ็บป่วยซึ่งเลือกเกิดไม่ได้ งานวิจัยที่พูดถึงในตอน
 นี้ได้รับคัดเลือกเป็นหนึ่งในงานวิจัยเด่นของสกว. ประจำปี 2553

บทที่ 3 กระบวนการดำเนินโครงการ

กระบวนการดำเนินโครงการสามารถแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนได้ดังนี้

1. การเตรียมงาน

การคัดเลือกหัวข้องานวิจัย และการเตรียมเนื้อหา

ทีมงาน WiTcast เริ่มต้นโครงการด้วยการรวบรวมเอกสารหัวข้องานวิจัยของสกว. จำนวนมาก โดยเน้นไปที่งานซึ่งได้รับรางวัลงานวิจัยเด่นประจำปีต่างๆ ที่ผ่านมาไม่นาน (พ.ศ. 2553-2558) ผนวกกับงานที่ได้รับการเอื้อเฟื้อแนะนำโดยเจ้าหน้าที่ฝ่ายสื่อสารสังคมของสกว. จากนั้นคณะทำงานได้จัดการประชุมหลายครั้ง เพื่ออ่านบทคัดย่อและคัดเลือกเบื้องต้นว่าในรายการ WiTThai 10 ตอน จะถ่ายทอดหัวข้อครอบคลุมสาขาวิชาใดบ้าง และจะเลือกงานวิจัยใดเป็นตัวแทนที่น่าสนใจของสาขานั้นๆ ทั้งนี้แผนการที่วางไว้ขั้นต้นยังได้รับการปรับเปลี่ยนอีกมากตามสถานการณ์ หลายหัวข้อวิจัยเพิ่งจะได้รับการคัดเลือกหลังจากที่ผลิตรายการออกไปหลายตอนแล้ว และหลายหัวข้อได้รับการคัดเลือกสืบเนื่องจากการได้พบปะกับนักวิจัยในวันพิธีมอบรางวัลงานวิจัยเด่นประจำปีของสกว. สำหรับเกณฑ์การคัดเลือกงานวิจัยอาจเน้นไปที่เรื่องซึ่งคนทั่วไปสามารถเห็นความสำคัญได้ง่าย เช่น เรื่องสุขภาพ สิ่งแวดล้อม หรือเน้นไปที่ความหลากหลายของสาขาวิชา เช่น จัดให้ครอบคลุมทั้งเรื่องฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา สังคมศาสตร์ หรือเน้นบุคลิกคุณสมบัติของนักวิจัย หรือเน้นการประยุกต์ใช้ที่แบบย่นย่อ หรือเน้นเรื่องที่คนส่วนใหญ่ไม่เคยรู้มาก่อนเลยว่ามีสิ่งเหล่านี้อยู่ด้วย หรือเน้นเรื่องที่เป็นเหมือนปริศนา มีกระบวนการค้นหาเบาะแสที่น่าติดตาม จากทั้งหมดนี้จะเห็นว่าคณะผู้จัดรายการมีเกณฑ์การคัดเลือกหัวข้อที่หลากหลายมาก โดยรายละเอียดจุดเด่นพิเศษของแต่ละงานวิจัยที่คัดเลือกมาถ่ายทอดในรายการแต่ละตอนได้แจกแจงไว้แล้วในบทที่ 2

สำหรับการเตรียมตัวไปสัมภาษณ์นักวิจัย หลังจากการนัดหมายเรื่องเวลาและสถานที่กับนักวิจัยเรียบร้อยแล้ว ผู้ดำเนินรายการที่ทำหน้าที่เดินเรื่องหลักประจำตอนนั้นๆ จะเตรียมอ่านความรู้เบื้องต้นและบทคัดย่อของโครงการวิจัยไปแค่โดยสังเขป มีการวางโครงสร้างเนื้อหาของตอนไว้หลวมๆ แต่การสัมภาษณ์จริงส่วนใหญ่จะถูกขับเคลื่อนด้วยคำถามหรือข้อสงสัยที่เกิดขึ้น ณ ขณะที่กำลังรับฟังนักวิจัยพูดอยู่ มากกว่าเป็นคำถามที่มีการเตรียมล่วงหน้า อย่างไรก็ตาม มีหลายตอนที่ผู้ดำเนินรายการจะต้องทำหน้าที่เป็นผู้เล่างานวิจัยเอง ซึ่งการเตรียมตัวสำหรับตอนประเภทนี้จะต่างออกไป โดยจะต้องทำการทบทวนวรรณกรรมและค้นคว้าข้อมูลผ่านเอกสารวิชาการจำนวนมากก่อนจะเรียบเรียงเนื้อหาที่พร้อมจะนำไปเล่าในวันอัดรายการได้

การติดต่อประสานงานและนัดหมายนักวิจัย รวมถึงการวางแผนการเดินทางและประเด็นในการ ดำเนินรายการ

หลังจากที่ได้รับอนุญาตให้สัมภาษณ์นักวิจัยแล้ว ผู้ดำเนินโครงการจะทำการนัดหมายสถานที่ วันและเวลาในการพบนักวิจัยทั้งที่อยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด อันได้แก่ เชียงใหม่ ขอนแก่น หาดใหญ่ ะยอง ฯลฯ โดยผู้ดำเนินรายการทั้งสามคนจะจัดเตรียมการเดินทางทางเครื่องบินหรือรถยนต์ต่อไป

2. การผลิตและเผยแพร่รายการ

การอัดรายการ

การอัดรายการ WiTcast ตอนพิเศษภายใต้ชื่อ WiTThai ทั้งหมด 10 ตอน โดยเบื้องต้นวางแผนไว้ว่าจะมีตอนที่ผู้ดำเนินรายการหลักเป็นผู้ถ่ายทอดเอง 5 ตอน และตอนที่เดินทางไปสัมภาษณ์นักวิจัยเจ้าของหัวข้อ 5 ตอน แต่ในการปฏิบัติงานจริงปรากฏว่ารูปแบบรายการ WiTThai ที่ผลิตออกมาสามารถแบ่งได้เป็น 4 แบบ แบบที่ 1 ซึ่งใช้มากที่สุดเป็นการนัดหมายและเดินทางไปสัมภาษณ์นักวิจัย ณ สถานที่ทำงานของเจ้าตัว (ตอน 1,3,4,6,7,10) แบบที่ 2 เป็นตอนที่นักวิจัยเดินทางมาให้สัมภาษณ์ที่ห้องอัดของทีมงาน (ตอน 5) แบบที่ 3 เป็นตอนที่มิตัวแทนผู้ดำเนินรายการคนใดคนหนึ่งไปเก็บบทสัมภาษณ์กลับมาเล่าให้อีกสองคนฟังพร้อมเสียงบันทึกจากนักวิจัย (ตอน 2 และตอน 9) และแบบที่ 4 เป็นตอนที่ไม่มีสัมภาษณ์นักวิจัยเลย แต่ผู้ดำเนินรายการไปอ่านเนื้อหางานวิจัยมาเล่าต่ออีกที (ตอน 8)

ในกรณีที่มีการอัดเสียงเกิดขึ้นนอกห้องอัด ทีมงานจะใช้เครื่องอัดเสียงขนาดเล็กแบบพกพา ตั้งกลางวงสนทนาในห้องที่มีเสียงรบกวนน้อยที่สุด หรือในบางตอนมีการแยกไมโครโฟนติดคอเสื้อให้แต่ละคน ในกรณีบันทึกเสียงในห้องอัด จะเป็นการบันทึกผ่านไมโครโฟนขนาดใหญ่แยกตามจำนวนผู้ดำเนินรายการและแขกรับเชิญ สัญญาณเสียงถูกส่งเข้าเครื่องมิกเซอร์ และบันทึกเป็นไฟล์ดิจิทัลลงในคอมพิวเตอร์ ระยะเวลาการอัดแต่ละตอนอยู่ที่ประมาณ 1 ชั่วโมงครึ่ง ถึง 2 ชั่วโมงครึ่ง จากนั้นแทนไท ประเสริฐกุลเป็นผู้นำไฟล์ที่ได้มาตัดต่อโดยใช้โปรแกรม Adobe Audition มีการย่อให้กระชับขึ้น อัดเสียงเพิ่มเพื่อใส่เป็นบทนำ บทปิดท้าย ใส่เสียงและดนตรีประกอบจนได้เป็นรายการ 1 ตอนที่เสร็จสมบูรณ์

ในขั้นตอนการเผยแพร่ แทนไท ประเสริฐกุลจะเป็นผู้นำไฟล์ mp3 เสียงรายการที่ตัดต่อเสร็จแล้วอัปโหลดขึ้นไปยังเซิร์ฟเวอร์ของเว็บไซต์ witcastthailand.com พร้อมทั้งเพิ่มเติมข้อมูลของรายการตอนดังกล่าวลงในไฟล์ที่เรียกว่า “ฟีด” (feed) ซึ่งจะทำหน้าที่ป้อนตำแหน่งไฟล์ mp3 นั้นให้

ปรากฏในแอปพลิเคชันเล่น podcast ของอุปกรณ์สื่อสารต่างๆ เช่น โทรศัพท์มือถือ ผู้ฟังที่ใช้งานแอปพลิเคชันเหล่านี้จะรับทราบว่ามีไฟล์รายการตอนใหม่ออกมาแล้ว และสามารถกดฟังได้ทุกที่ทุกเวลาเมื่อมีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ ผู้ฟังยังสามารถรับฟังรายการผ่านปุ่มเล่นไฟล์เสียงที่อยู่บนหน้าเว็บไซต์ witcastthailand.com โดยตรง ตลอดจนสามารถดาวน์โหลดไฟล์ mp3 ผ่านลิงก์ที่ใส่ไว้ให้ในหน้าเว็บไซต์เช่นเดียวกัน นอกจากนี้หน้าเว็บไซต์ witcastthailand.com ยังเป็นที่รวบรวมรูปภาพและลิงค์ข้อมูลประกอบของแต่ละตอนไว้สำหรับให้คนมาค้นคว้าเพิ่มเติมได้อีกด้วย ในแง่ของการประชาสัมพันธ์ให้คนรับทราบว่ามีรายการตอนใหม่ออกมา แทนไท ประเสริฐกุล จะทำการสร้างภาพปกที่ดึงดูดสายตา เปรียบเสมือนโปสเตอร์ประจำตอนนั้นๆ และโพสต์ภาพดังกล่าวพร้อมข้อความแจ้งประชาสัมพันธ์ลงบนหน้าเฟซบุ๊คเพจของ WiTcast ซึ่งมีผู้ติดตาม ณ ปัจจุบันประมาณ 17,000 คน นอกจากนี้ยังมีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อทวิตเตอร์ @twitcast3 อีกด้วย ทั้งเฟซบุ๊คและทวิตเตอร์เป็นช่องทางหลักในการแจ้งข่าวให้คนรับทราบเรื่องรายการ WiTThai และยังเป็นช่องทางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ฟัง ตลอดจนอนุญาตให้คนฟังแล้วชอบได้แบ่งปัน (share) ลิงค์รายการเพื่อเผยแพร่ต่อไปในเครือข่ายสังคมของตนเองอีกด้วย

ตาราง 1 ความยาวและวันออกอากาศของรายการ WiTThai

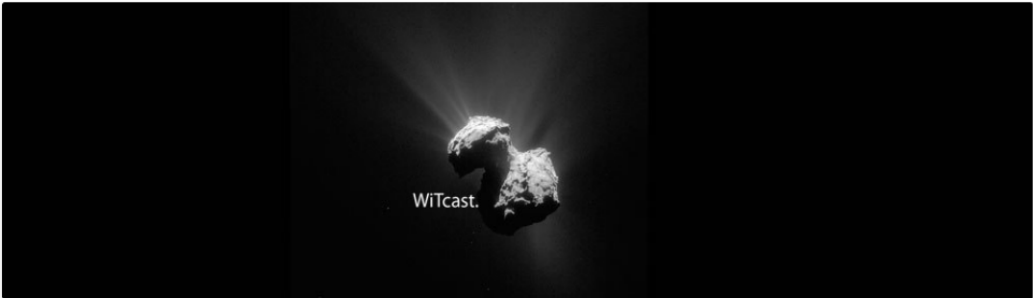
ชื่อตอน	ความยาว	เผยแพร่ออนไลน์เมื่อวันที่
ตอนที่ 1 อ้วนอัลไซเมอร์	1 ชั่วโมง 11 นาที	20 มีนาคม 2559
ตอนที่ 2 ฟิสิกส์แมน v สามัญชน	1 ชั่วโมง 24 นาที	5 เมษายน 2559
ตอนที่ 3 เมื่อกกระเจียบ	1 ชั่วโมง 19 นาที	13 พฤษภาคม 2559
ตอนที่ 4 ปลดทุก ปลาทุ	1 ชั่วโมง 44 นาที	14 มิถุนายน 2559
ตอนที่ 5 ตุ่มซัง สังคมศาสตร์	1 ชั่วโมง 28 นาที	11 กรกฎาคม 2559
ตอนที่ 6 OLED (โอ้! แอลอีดี) เทคโนโลยีอนาคต	1 ชั่วโมง 43 นาที	26 กรกฎาคม 2559
ตอนที่ 7 พยาธิไทย	1 ชั่วโมง 48 นาที	17 สิงหาคม 2559
ตอนที่ 8 รวมมิตร หอย / ควอนตัมดอท / โบราณคดี	2 ชั่วโมง 6 นาที	19 สิงหาคม 2559
ตอนที่ 9 ไบโอ-ฟิสิกส์	2 ชั่วโมง 12 นาที	9 กันยายน 2559
ตอนที่ 10 โรคาวิวัฒน์	1 ชั่วโมง 45 นาที	12 กันยายน 2559

รูป 1 ตัวอย่างการเผยแพร่รายการ WiTThai ผ่านหน้าเว็บไซต์ WiTcastthailand.com

WiTcast

รายการคุยวิทยุติดดลก ไร้พรมแดนไปฟังยามเปลี่ยนดวง

HOME ABOUT ARCHIVE – รวมตอนเก่า WITSHOP – สินค้าวิทย์ๆ

WiTThai – s01e02 “ฟิลิกส์แมน v สามัญชน” งานวิจัยทะลุมิติของ ดร.ปริญญา การดำริห์

[Leave a reply](#)

+ สรุปเนื้อหาในตอน (ซ่อนไว้ก่อนเผื่อเข้าข่าย Spoiler - คลิกเพื่อเปิดดู)

กดฟัง WiTThai ตอนที่ 2

[download ไฟล์ MP3 \(คลิกขวา save link as\)](#)

ฟัง PODCAST

สำหรับผู้ที่ใช้โทรศัพท์ Smart phone หรือ tablet ต่างๆ ท่านสามารถรับฟังผ่านแอปพลิเคชันเกี่ยวกับการเล่น Podcast โดยเสิร์ชหาชื่อรายการ WiTcast แล้วกด subscribe หรือติดตามผ่าน feed นี้โดยตรง <http://feeds.feedburner.com/witcast>

RECENT POSTS

[WiTThai – s01e10 “โรดวูด” กับ อ.อิสระ วงศ์ นพประยูร](#) September 12, 2016

[WiTThai – s01e09 “Bio-Physics” มหัศจรรย์แสงส่องสาร กับสมบัติต้นของ DNA – ft. อ.เกรียง](#)

[ชีวิตนพ ปรณชัย](#) September 10, 2016

[อาจารย์ใหญ่ Special](#) August 31, 2016

[WiTdrive 02 – บทสนทนาระหว่างชินธิดา ว่าด้วย](#)

[ความสนใจของการทำฟัน](#) August 26, 2016

[WiTThai – s01e08 “รวมมิตร หอย ควบคุม](#)

[ดื่มด่ำโบราณคดี”](#) August 19, 2016

[WiTThai – s01e07 “พยาธิไทย” กับอ.ศิวพรพรณ](#)

[นาสิงห์](#) August 17, 2016

[MovieCast – Suicide Squad](#) August 7, 2016

[WiTcast – episode 44.1 อายุ 4 ขวบ](#) August 2, 2016

[MovieCast – Jason Bourne](#) August 1, 2016

[WiTThai – s01e06 “โอเล่-แอลอีดี \(OLED\)](#)

ตอนนี้ที่เจอเรื่องผลงานวิจัยสาขาฟิสิกส์ทฤษฎีของ ดร. ปริญญ์ การดำรง ภาควิชาฟิสิกส์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่างรายชื่องานวิจัยที่ตีพิมพ์ลง [Journal of High Energy Physics \(JHEP\)](#)
[3D supergravity from wrapped M5-branes](#) – Parinya Karndumri, Eoin Ó Colgáin – March 2016

[WiTcast – episode 43.2 นิวซีแลนด์ และ](#)
[วิวัฒนาการของกินไม่ได้](#) July 2, 2016
[WiTcast Special – Top 5 ของแปลก](#)
[ดาราศาสตร์ vs ประวัติวิทยา จัดลตซ์เชียงใหม่](#)
 June 26, 2016
[Thronecast-s06e08 “No One”](#) June 22,
 2016
[WiTThai – s01e04 “ปลดทก ปลาพ” กับอ.เมธี](#)
[อ.สมหมาย และอ.วรุตต์ แห่งคณะประมง](#)
[เกษตรศาสตร์](#) June 14, 2016
[Thronecast-s06e07 “The Broken Man”](#)
 June 9, 2016
[Thronecast-s06e06 “Blood of my Blood”](#)
 June 5, 2016
[WiTcast – episode 43.1](#) May 31, 2016
[Thronecast-s06e05 “The Door”](#) May 29,
 2016
[WiTdrive – บทสนทนาระหว่างชินรุต ว่าด้วย](#)
[ความรัก ความฝัน และวันวานแห่งวัยเยาว์](#) May
 21, 2016
[Thronecast-s06e04 “Book of the](#)
[Stranger”](#) May 21, 2016
[Thronecast-s06e02-03 “Home” ควน](#)
[“Oathbreaker”](#) May 17, 2016
[WiTThai – s01e03 “เมื่อกระเจียน” กับอ.จิร](#)

รูป 2 ตัวอย่างการเผยแพร่รายการ WiTThai ผ่านแอปพลิเคชันเล่น podcast ในโทรศัพท์มือถือ

รูป 3 ตัวอย่างการเผยแพร่รายการ WiTThai ผ่านทางโพสต์เฟซบุ๊ก

WitCast
March 20 · 🌍

#WITThai ตอนที่ ๑ - "อ้วนอัลไซเมอร์" กับอ.สิริพร ด้รทิพาการ
http://witcastthailand.com/witthai-s01e01/
WITThai - รายการพาสารงานวิจัยไทยอย่างลึกซึ้ง
สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.)... See More

13,099 people reached

Boost Post

167 19 Comments 39 Shares

WitCast
April 6 · 🌍

#WITThai - s01e02 - ตอน "ฟิสิกส์แมน v สามัญชน"
http://witcastthailand.com/witthai-s01e02/
- หนทางมนุษย์ชาติสู่ทฤษฎีแห่งสรรพสิ่ง
- จากสัมพัทธภาพ สู่สนามควอนตัม สู่ซูเปอร์สตริง สู่ซูเปอร์ซิมเมตรี สู่ซูเปอร์กราวิตี
สู่งานวิจัย 7 มิติของดร.ปริญญญา การดำรง... See More

13,147 people reached

Boost Post

179 22 Comments 35 Shares

WitCast
June 14 · 🌍

#WITThai ตอนที่ ๔ - "ปลดทุก ปลาทุ"
http://witcastthailand.com/witthai-s01e04/
ไขทุกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปลาทุและอุตสาหกรรมประมง
เชิญร่วมวงสนทนาที่เจอรัง 3 อ.คณะพืชเขตรีย์ แห่งม.เกษตรศาสตร์ ... See More

6,558 people reached

Boost Post

115 12 Comments 13 Shares

WitCast
July 11 · 🌍

#WITThai - s01e05 ตอน "ตุ้มซัง สังคมศาสตร์"
ย้ายจากสายวิทยาศาสตร์มาสายสังคมกันบ้างนะฮะ
http://witcastthailand.com/witthai-s01e05/... See More

6,607 people reached

Boost Post

195 14 Comments 25 Shares

#WiTThai - s01e07 ตอน "พยาธิไทย" กับอ.ผิวพรรณ มาลีวงษ์ แห่งภาคปริสตีวิทยา ม.ขอนแก่น"

<http://witcastthailand.com/witthai-s01e07/>

มารู้จักความน่ารักของพยาธิกันเถอะ ดูก๊าก ดูก๊าก... See More

5,894 people reached

Boost Post

165

12 Comments 24 Shares

รูป 4 ตัวอย่างการเผยแพร่รายการ WiTThai และกระแสดอรับในทวิตเตอร์

WiTcast @twitcast3

2d

#WiTThai ep10 โรคปริวิตน์ - อีกตอนที่จะทำให้ท่านทั้งมองโลก และมองโรคเปลี่ยนไป

witcastthailand.com/witthai-s01e10/
pic.twitter.com/OEfr5ollky

ลูกบาส @bdhanya

51d

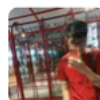
ได้มาแล้ว หลังจากฟัง #witthai ก็กดสั่งในเว็บเลย เล่นใหญ่กว่าที่คิดมาก 500 หน้า แต่กระดาษบางไปนิด
pic.twitter.com/wDxlcvmnJ4

Yoong Pesky @yoongy_jinjin

5h

ชอบ #WiTThai ตอนล่าสุดนี้ที่สุดเลยอ่ะ^^

:Drm @gryffindreamt

20h

ชอบมุมมองของอาจารย์ใน WitThai ตอนล่าสุดมาก

3. การประเมินผล

การออกแบบเครื่องมือแบบสอบถาม

ออกแบบเครื่องมือแบบสอบถามที่ใช้ในการสำรวจเก็บรวบรวมข้อมูล และเก็บรวบรวมความคิดเห็นจากกลุ่มเป้าหมาย แล้วนำมาวิเคราะห์และสรุปผล โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ทำการประชุมร่วมกันเพื่อค้นหาประเด็นที่ต้องการศึกษาสำรวจ
 - 1.1 ต้องการเก็บข้อมูลสถิติความหลากหลายของผู้ฟังทั้งทางเพศ วัย ระดับการศึกษา สาขาวิชา/อาชีพ เพื่อยืนยันนิยามความเป็นกลุ่มประชาชนผู้ใฝ่รู้ทั่วไป
 - 1.2 ต้องการยืนยันว่ารายการมีรูปแบบและเนื้อหาเป็นที่พึงพอใจ และทำให้รู้จักงานวิจัยไทยรวมทั้งสกว.มากขึ้น
 - 1.3 ต้องการเก็บรวบรวมข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อนำไปใช้ปรับปรุงต่อไป
2. ทำการกำหนดรูปแบบคำถาม เนื้อหา และโครงสร้างแบบสอบถาม
3. รวบรวมเนื้อหาและจัดทำแบบสอบถามโดยให้ข้อคำถามครอบคลุมตามวัตถุประสงค์การวิจัย
4. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจำนวนอย่างน้อย 500 คน (ดูบทที่ 1) กลุ่มตัวอย่างนี้ได้แก่ผู้ติดตามรายการ WiTcast ที่ได้รับฟังรายการ WitThai แล้ว และอาสาตอบแบบสอบถาม การคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรของ Taro Yamane จากประชากรทั้งหมด 17,000 คนซึ่งมาจากจำนวนผู้ติดตามทางเฟซบุ๊ก กำหนดค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ($\alpha = 0.5$) พบว่าต้องใช้กลุ่มตัวอย่าง อย่างน้อย 390 คน แต่ในการศึกษาครั้งนี้มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 500 คน

5. ดำเนินการอัปโหลดแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ขึ้น google docs และทำการประชาสัมพันธ์ผ่านทางแฟนเพจ facebook.com/witcastthailand
6. รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์ทั้งหมด 514 ชุด และนำไปวิเคราะห์ผล
7. นำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลด้วยการหาค่าร้อยละ โดยนำเสนอในรูปแบบตาราง ซึ่งขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การคำนวณหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ฟังที่มีต่อรายการ WiTThai ใช้การคำนวณหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นของผู้ฟังที่มีต่อรายการ WiTThai ใช้การสรุปข้อมูลที่ได้รับมานำเสนอในรูปแบบบรรยาย

8. ทำรายงานสรุปความเหมาะสมและประสิทธิผลของรายการ WiTcast ในการเผยแพร่งานวิจัยของ สกว. ออกสู่กลุ่มประชาชนผู้ใ้รู้ทั่วไป

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเรื่อง “การใช้สื่อ PODCAST และรายการ WITCAST เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยของ สกว. ออกสู่ประชาชนผู้ไม่รู้ทั่วไป” โดยใช้แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 514 คน ซึ่งสามารถนำเสนอผลการสำรวจได้ ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ 1 : เพื่อทดลองใช้สื่อใหม่ (Podcast) ในการเผยแพร่ผลงานวิจัยที่โดดเด่นของสกว. 10 หัวข้อ ออกสู่สาธารณะ

ในโครงการนี้ ผู้วิจัยได้ทดลองใช้สื่อ podcast เป็นช่องทางในการเผยแพร่ผลงานวิจัยที่โดดเด่นของ สกว. ออกสู่สาธารณะ โดยได้ผลิตรายการเสียงที่อาศัยจุดเด่นของความเป็น podcast คือมีความยาวได้มากกว่าปกติและไม่ตายตัว (1-2 ชม.) สามารถรับฟังผ่านอินเทอร์เน็ต และเน้นการพูดคุยเล่างานวิจัยอย่างเป็นกันเองสนุกสนาน โดยมุ่งเป้าไปยังกลุ่มผู้ฟังที่เป็นประชาชนผู้ไม่รู้ทั่วไป (ไม่จำเป็นต้องเป็นนักวิชาการ) ซึ่งรู้จักติดตามรายการทาง podcast อยู่แล้ว ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นช่องทางและรูปแบบที่สกว.ยังไม่เคยจะจงมาก่อน และหลังจากดำเนินโครงการแล้วได้ผลสัมฤทธิ์ด้านต่างๆ ดังนี้

ตามวัตถุประสงค์ของโครงการได้กำหนดให้ทดลองใช้ podcast เผยแพร่ผลงานวิจัยที่โดดเด่นของ สกว. 10 หัวข้อ ในการผลิตรายการจริงปรากฏว่ารายการภายใต้ชื่อ WitThai ที่ทำออกมา 10 ตอน สามารถครอบคลุมงานวิจัยของสกว.ได้ถึง 12 หัวข้อ (ตอนที่ 8 มีการเล่า 3 หัวข้อ) ซึ่งเกินกว่าที่ตั้งเป้าไว้

ในแง่กลุ่มเป้าหมาย ผลสำรวจสอดคล้องกับที่คาดไว้คือมีผู้มารับฟังรายการ WitThai จำนวนมากเป็นผู้ที่ติดตามฟัง Podcast เป็นประจำอยู่แล้ว (คิดเป็นร้อยละ 48.6) นอกจากนี้ผู้ฟังยังเป็นกลุ่มเป้าหมายที่เหมาะสมทั้งด้านอายุ (ร้อยละ 89.5 อยู่ในวัยหนุ่มสาว 19-39 ปี) ระดับการศึกษาที่ค่อนข้างสูง (ปริญญาตรี ร้อยละ 64.8 ปริญญาโทร้อยละ 21.4 สูงกว่าปริญญาโทร้อยละ 4.7) และความสนใจด้านวิชาการที่หลากหลาย (ดูภาคผนวก) กลุ่มคนเหล่านี้นับเป็นกลุ่มประชาชนผู้ไม่รู้ทั่วไปซึ่งผู้วิจัยคาดว่าจะชื่นชอบรายการเกี่ยวกับงานวิจัยไทยและนักวิจัยไทย ซึ่งจากผลสำรวจก็พบว่าได้รับเสียงตอบรับเป็นอย่างดี

ในแง่ความเหมาะสมของสื่อ podcast ผลการสำรวจพบว่า ผู้ฟังส่วนมากมีความเห็นว่าสื่อ Podcast นั้นเหมาะต่อการนำเสนอเนื้อหางานวิจัยเป็นอย่างยิ่ง (มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากและมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.1 และ 47.5 ตามลำดับ) ทั้งนี้เพราะด้วยหลายเหตุผลปัจจัย เช่น Podcast เป็นสื่อที่รับฟังง่าย มีความสะดวกสบาย สามารถฟังได้ทุกที่ทุกเวลา ไม่ถูกจำกัดโดยตารางออกอากาศ ที่สำคัญยังมีความยาวของรายการซึ่งเอื้อต่อการถ่ายทอดเรื่องราวที่ต้องลงรายละเอียด โดยรายการ WitThai ที่จัดทำออกมามีความยาวตั้งแต่ประมาณ 1 ชั่วโมงเศษ จนถึง 2 ชั่วโมงครึ่ง (ผู้ฟังมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากและมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37 และ 52.9 ตามลำดับ) จุดเด่นที่สำคัญมากอีกด้านของการเป็น Podcast คือบรรยากาศพูดคุยที่เป็น

กันเอง ซึ่งมีส่วนทำให้ผู้ฟังได้มีโอกาสรู้จักตัวตนและความคิดของนักวิจัยมากกว่าสื่อรูปแบบอื่นๆ (มีผู้เห็นด้วยเรื่องนี้ในระดับมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 73.3)

ด้วยความโดดเด่นและเสียงตอบรับดังที่ได้กล่าวมา podcast จึงถือได้ว่าเป็นสื่อที่สดใหม่ และยังไม่เคยมีรายการใดนำมาใช้เผยแพร่ผลงานวิจัยของคนไทยมาก่อน นำไปสู่ข้อสรุปที่ว่า รายการ WiTThai ทั้ง 10 ตอนซึ่งถูกเผยแพร่ผ่านทาง Podcast นั้น เป็นสื่อใหม่ที่มีประสิทธิภาพในการถ่ายทอดข้อมูลความรู้เกี่ยวกับงานวิจัยออกสู่สาธารณะ สอดคล้องตรงตามวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ 2 : เพื่อออกแบบเนื้อหาางานวิจัยสกว. สำหรับการเผยแพร่สู่กลุ่มเป้าหมายอย่างเหมาะสม

ในการออกแบบสื่อที่จะสามารถเผยแพร่ผลงานวิจัยสกว. ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้จัดทำรายการ WiTThai ได้คำนึงถึงองค์ประกอบ 3 ด้านหลัก

ด้านอารมณ์และความบันเทิง

ด้านแรกคือด้านอารมณ์และความบันเทิง บรรยายการพยายามที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ไปพร้อมๆ กับได้รับความบันเทิง (ผลสำรวจมีผู้ฟังพอใจส่วนนี้ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 79.2) โดยความบันเทิงดังกล่าวอาจมีทั้งส่วนที่เกิดขึ้นระหว่างจัดรายการ และส่วนที่ใส่เพิ่มเข้าไปภายหลัง ความบันเทิงระหว่างจัดรายการบ่อยครั้งเกิดจากตัวผู้ดำเนินรายการเองไม่ว่าจะเป็นคุณอาจารย์ คุณแทนไท หรือคุณลินนา คอยสอดแทรกมุขตลก หยอกล้อกัน หรือป้อนคำถามสนุกๆ ให้นักวิจัยได้ตอบ ขณะเดียวกันก็มีหลายตอนที่ตัวนักวิจัยเองสามารถพูดคุยได้อย่างสนุกสนาน เช่น อ.ผิพรรณ ในตอนพยาธิไทย หรือแม้แต่ตอนที่วิทยากรอาวุโสพูดคุยกับผู้ดำเนินรายการอย่างเอ็นดูก็สามารถก่อให้เกิดความบันเทิงแก่ผู้ฟังได้เช่นกัน เช่น ในตอนเมื่อกระเจี๊ยบ ในส่วนของความบันเทิงใส่เพิ่มเข้าไปภายหลัง ยกตัวอย่างได้เช่น การอัดส่วนเปิดเข้าตอนที่มิถูกเล่นเรียกเสียงหัวเราะ ขณะเดียวกันก็เกริ่นชวนให้อยากรู้เนื้อหาในตอน เช่น ในตอนฟิสิกส์แมน v สามัญชน การเปิดเรื่องนั้นล้อเลียนภาพยนตร์ตัวอย่างของหนังแอ็คชั่นที่ให้อารมณ์ยิ่งใหญ่ ส่วนตอนพยาธิไทยก็มีการเอาเสียงแนวภาพยนตร์สยองขวัญมาใส่ นอกจากนี้สิ่งที่ทุกตอนมีเหมือนกันก็คือเพลงเริ่มต้น ซึ่งขับร้องและประพันธ์สดด้วยความสามารถเฉพาะตัวของคุณอาจารย์ จันทมาศ เพลงเริ่มต้นจัดทำขึ้นโดยมีเจตนาเรียกเสียงหัวเราะ ให้คนจดจำชื่อรายการได้ แต่ขณะเดียวกันคำร้องก็สามารถเสียดสีความเป็นจริงได้อย่างแหลมคม ในประเด็นที่ว่าคนส่วนใหญ่แทบจะไม่รู้ถึงการมีอยู่ของงานวิจัยไทยเลย ผลปรากฏว่าผู้ฟังชื่นชอบและติดหูเพลงเริ่มต้นนี้มาก และคิดว่าควรให้มีต่อไปรวมทั้งสนับสนุนให้มีการอัดเสียงใหม่ให้ได้คุณภาพดีขึ้น

นอกจากความบันเทิงด้านตลกหรืออารมณ์ขันแล้ว การออกแบบรายการ WiTThai ยังเน้นสื่อถึงอารมณ์อื่นๆ ที่สามารถเชื่อมโยงให้ผู้ฟังมีอารมณ์ร่วมได้ ยกตัวอย่างเช่น การสร้างแรงบันดาลใจโดยคุณ

แบบอย่างจากความไม่ท้อถอยของนักวิจัยแต่ละคน อาจารย์หลายท่าน อาทิ อ.ชิตนันท อ.จิระเดช อ.ปริญญา ฯลฯ ได้แบ่งปันประสบการณ์ความยากลำบากที่ต้องฟันฝ่าเป็นเวลานานกว่าจะประสบผลสำเร็จ ตอนโรคาวิวัฒน์ก็เป็นอีกตอนที่ไม่ได้เน้นขบขัน แต่มีเนื้อหาทำให้ผู้ฟังสะท้อนอารมณ์ไปกับเรื่องราว เช่นชีวิตของเด็กที่ป่วยเป็นโรคมะเร็งและโรคเลือด ในตอนเดียวกันนี้ อ.อิสรางค์ยังเสนอมุมมองต่อชีวิตที่สามารถพลิกเรื่องร้ายให้กลายเป็นบวกได้ ซึ่งก็ประทับใจผู้ฟังจำนวนมาก นอกเหนือจากนี้ รายการ WitThai แต่ละตอนอย่างน้อยๆ จะต้องมียุทธศาสตร์ด้านใดด้านหนึ่งเป็นตัวล่อให้คนฟังรู้สึกเข้าถึงได้ ไม่ว่าจะเป็นอารมณ์ตระหนกเรื่องสุขภาพของตนเองในตอนฮวันอัลไซเมอร์ อารมณ์ร่วมหงุดหงิดกับความไร้ประสิทธิภาพของการแก้ปัญหาทรัพยากรในตอนปลดทุก ปลาทู ฯลฯ อารมณ์หลักของแต่ละตอนเหล่านี้ บางครั้งก็กำหนดไว้ล่วงหน้าคร่าวๆ จากหัวข้อวิจัย แต่บ่อยครั้งก็ถือกำเนิดออกมาจากบรรยากาศระหว่างการพูดคุย ซึ่งปล่อยให้ นักวิจัยเป็นตัวของตัวเอง และกล่าวความในใจได้อย่างเต็มที่

ด้านรูปแบบรายการและการอัดเสียง

ต่อมา ปัจจัยหลักด้านที่สองที่ผู้ออกแบบสื่อคำนึงถึงก็คือ รูปแบบรายการและการอัดเสียง รายการ WitThai ที่จัดทำออกมามีสองรูปแบบหลัก ซึ่งมีข้อดีข้อเสียต่างกันไป

รูปแบบแรกเป็นเส้นทางไปสัมภาษณ์นักวิจัย ณ ที่ทำงาน ซึ่งเราจะได้นิยามจากผู้รู้ลึกจริงๆ ในหัวข้อนั้นๆ ตลอดจนได้ฟังประสบการณ์ตรงจากผู้ทำงานวิจัย แต่ข้อเสียคือคุณภาพเสียงยาก ซึ่งเป็นหนึ่งในข้อเสนอนี้ที่ผู้ฟังอยากให้ปรับปรุงมากที่สุด ในอนาคตอาจแก้ปัญหานี้ด้วยการลงทุนหาอุปกรณ์อัดเสียงที่เหมาะสมยิ่งขึ้น ส่วนรูปแบบรายการแบบที่สองคือการพูดคุยกันเองที่ห้องอัด โดยผู้ดำเนินรายการทั้งสามเป็นผู้เล่าถ่ายทอดงานวิจัย การอัดแบบนี้ควบคุมเสียงได้มากกว่า ขณะเดียวกันผู้ดำเนินรายการสามารถใช้ความถนัดเฉพาะตัวในฐานะนักสื่อสารวิทยาศาสตร์ได้อย่างเต็มที่ สามารถพูดให้เห็นภาพรวมและความเกี่ยวโยงในลักษณะที่หากไปคุยเฉพาะกับนักวิจัยอาจไม่ได้มุมมองเหล่านั้น เช่น คุณอาจารย์ในตอนฟิสิกส์แมน มีความเชี่ยวชาญในการอธิบายเรื่องยากให้คนทั่วไปเข้าใจได้ง่าย สามารถเล่าถึงประวัติชีวิตและการค้นพบของนักวิทยาศาสตร์ยุคเก่า ตลอดจนเปิดโอกาสให้คุณลลินาซักถามได้อย่างเต็มที่ ซึ่งถ้าเป็นการคุยกับนักวิจัยที่ไม่สนิทมาก่อนอาจมีความเกรงใจไม่กล้าซักถามเท่า หรือยกอีกตัวอย่างในตอนรวมมิตรฯ ที่คุณแทนไทไม่ได้พูดถึงแต่การประยุกต์ใช้เมื่อก้อยทอดกบ แต่ได้ทำการเรียบเรียงประเด็นเรื่องต้นไม้แห่งชีวิต เพื่อให้ผู้ฟังได้เห็นคุณค่าของการสำรวจความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตมากขึ้นด้วย

สำหรับข้อดีข้อเสียในด้านอื่นๆ จากมุมมองของผู้จัด การอัดรายการโดยมีนักวิจัยเป็นแขกรับเชิญมักนัดหมายยาก เดินทางยาก ใช้งบประมาณสูง แต่เมื่อไปถึงแล้วมักไม่ต้องเตรียมตัวอะไรเพิ่มเติมมาก แค่เพียงอ่านบทคัดย่องานวิจัยคร่าวๆ ล่วงหน้า แล้วไปถามคำถามที่คิดสดตามสถานการณ์ แต่ขณะเดียวกันก็ต้องเผชิญกับความไม่แน่นอนที่เกิดจากการไม่คุ้นเคยกับลักษณะการพูดของนักวิจัยมาก่อน เช่น บางท่านอาจพูดเร็วไป ผู้ดำเนินรายการต้องคอยใช้ไหวพริบในการสอดแทรก อธิบายเปรียบเทียบ ยกตัวอย่าง หรือช่วยถาม

คำถามเจาะเพื่อให้ผู้ฟังสามารถตามทัน ซึ่งเป็นความท้าทายอย่างหนึ่งในการไปสัมภาษณ์ ส่วนกรณีตอนที่ผู้ดำเนินรายการเป็นผู้เล่ารายละเอียดงานวิจัยเอง มีข้อดีคือทั้งสามคนค่อนข้างจะคุ้นเคยจังหวะการพูดของกันและกันอยู่แล้ว แต่ความยากจะอยู่ที่จำเป็นต้องเตรียมตัวล่วงหน้า เพราะต้องอ่านหาความรู้เพิ่มเติมและทบทวนเอกสารจำนวนมาก ดังนั้นรายการทั้งสองรูปแบบจึงถือว่ามีส่วนที่ยากและส่วนที่ง่ายแตกต่างกันไป

การตกลงกันว่าแต่ละตอนจะใช้รูปแบบใดในการดำเนินรายการ ในการปฏิบัติงานจริงปรากฏว่าขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมหลายประการ บางงานวิจัยสะดวกแต่ครั้งแรกที่ได้อ่านหัวข้อ และทำให้ตัดสินใจในทันทีที่จะต้องไปสัมภาษณ์เจ้าของงานนั้นๆ อาทิ ตอนอ้วนอัลไซเมอร์และตอนเมื่อกระเจี๊ยบบางตอนถือกำเนิดจากการได้มีโอกาสพบปะพูดคุยกับตัวนักวิจัยในวงงานพิธีมอบรางวัลของสกว. จากนั้นสัมผัสได้ว่าอาจารย์ท่านนี้น่าจะสนุกสนาน (อ.พิวพรรณ) หรือเรื่องๆนี้น่าสนใจอยากรู้เพิ่มเติม (OLED) จึงคัดเลือกให้เป็นแขกรับเชิญที่จะเดินทางไปสัมภาษณ์ในเวลาต่อมา ระดับความยากของเรื่องและความถนัดของผู้ดำเนินรายการก็มีผล เช่นในตอนที่ต้องตัดสินใจจะทำเรื่องฟิสิกส์ ผู้ฟังจำนวนมากคุ้นเคยและชื่นชอบการอธิบายของคุณอาจารย์อยู่แล้วจึงตัดสินใจใช้รูปแบบผู้ดำเนินรายการเล่าเอง ในทำนองเดียวกัน คุณลินามีความถนัดในด้านมานุษยวิทยาและศิลปวัฒนธรรมเป็นทุนเดิม จึงได้รับมอบหมายให้คัดเลื่องานวิจัยด้านใกล้เคียงมาเล่าในตอนรวมมิตรๆ ในตอนตุ้มซัง สังคมศาสตร์นับว่าเป็นตอนที่มีเอกลักษณ์ เพราะรูปแบบคือนักวิจัยเดินทางมาให้สัมภาษณ์ที่ห้องอัด ซึ่งฉวยโอกาสจากการที่คุณแทนไทรู้จักกับดร.เอกสิทธิ์เป็นการส่วนตัวมาก่อนอยู่แล้ว ทั้งนี้ยังมีอีกหลายตอนที่เป็นตัวอย่างของการปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ (improvise) ยกตัวอย่างเช่นตอนไบโอฟิสิกส์ เกิดขึ้นโดยคุณแทนไทได้เดินทางไปเป็นวิทยากรที่หาดใหญ่ จึงได้มีโอกาสพบและอัดเสียงสัมภาษณ์อ.จิตนนท์ ซึ่งไม่ได้เป็นการวางแผนไว้ก่อนว่าจะนำมาทำเป็นรายการ WiTThai

จากมุมมองของผู้ฟัง ผลสำรวจในส่วนคำถามปลายเปิดพบว่ามีผู้ชื่นชอบรายการทั้งรูปแบบที่พิธีกรรับบทเป็นคนสัมภาษณ์นักวิจัย และรูปแบบที่พิธีกรเป็นผู้เล่ารายละเอียดเอง ดังนั้นจึงเสนอแนะให้ทั้งสองรูปแบบควบคู่กันไป

ด้านการคัดเลือกหัวข้อวิจัย

ปัจจัยหลักด้านที่สามในการออกแบบรายการ คือการคัดเลือกหัวข้อวิจัย เรื่อยไปจนถึงขั้นตอนกำหนดธีม (theme) และการเรียบเรียงเนื้อหาของแต่ละตอน

ในเบื้องต้นผู้จัดทำต้องการให้รายการ 10 ตอนสามารถครอบคลุมหัวข้อที่หลากหลายที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยพยายามเฉลี่ยและสลับให้แต่ละตอนเป็นเรื่องไม่ซ้ำกัน อาทิ ชีววิทยา ฟิสิกส์ สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี สุขภาพ โรคภัย อาหารและยา สังคมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ โบราณคดี ฯลฯ ผลสำรวจพบว่าผู้ฟังชื่นชอบที่ได้รับฟังความรู้จากหลากหลายสาขา (ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 72.6)

ซึ่งถือเป็นเรื่องที่ดีทั้งสำหรับผู้ที่พักติเชี่ยวชาญเฉพาะในสาขาตน จะได้มีโอกาสรับรู้งานวิจัยของสาขาอื่นๆ บ้าง และสำหรับนักเรียนนักศึกษาที่กำลังสำรวจเพื่อเลือกว่าตนเองอยากจะทำอะไรต่อในสาขาใด หลังจากกำหนดแล้วว่าอยากให้มีตอนเกี่ยวกับเทคโนโลยีสักกี่ตอน ตอนที่เกี่ยวกับสุขภาพสักกี่ตอน คณะจัดทำก็จะพยายามเลือกเฟ้นหางานวิจัยสกว. ที่น่าจะเป็นตัวแทนของหัวข้อนั้นๆ ได้ดี มีความน่าสนใจเชื่อมโยงกับผู้ฟังได้ ในส่วนนี้งานวิจัยที่เลือกไว้ที่แรกอาจไม่ได้ลงเอยเป็นเรื่องที่น่าสนใจมาถ่ายทอดในรายการเสมอไป แต่อาจมีการปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ ยกตัวอย่างเช่นกรณีศึกษาเช่นตอน โรคาวิวัฒน์ แรกทีเดียวในหัวข้อวิจัยเกี่ยวกับโรคภัยอันน่าสะเทือนใจ ความสำเร็จของการแพทย์ในการต่อสู้กับโรคนั้น ผู้จัดได้วางแผนไว้ว่าจะใช้เรื่องโรคเอดส์เป็นตัวแทน อย่างไรก็ตาม ปรากฏว่านักวิจัยที่เกี่ยวข้องไม่สะดวกให้สัมภาษณ์เพราะทำงานอยู่ต่างประเทศ ผู้จัดจึงเปลี่ยนมาเป็นเรื่องมาลาเรียแทน ซึ่งที่แรกก็ติดต่อกับดร.ชาลิสา หลุยเจริญ แต่ก็นัดหมายไม่สำเร็จอีก จนในที่สุดจึงได้พบกับอ.อิสราพงศ์ ซึ่งกลายเป็นหนึ่งในวิทยากรที่น่าสนใจที่สุด ซึ่งให้เห็นว่าผลสำเร็จของรายการมีทั้งส่วนที่มาจากวางแผนและส่วนที่ปรับเปลี่ยนไปตามโอกาส

ต่อมา การกำหนดธีม (theme) หรือฮุก (hook) ของแต่ละตอน กล่าวคือผู้จัดจะต้องตอบให้ได้สั้นๆ เพียงไม่กี่ประโยคว่าตอนนี้เกี่ยวกับอะไร น่าสนใจอย่างไร หรือการเดินทาง 1-2 ชั่วโมงต่อไปนี่กำลังจะพาท่านผู้ฟังไปสำรวจอะไร ยกตัวอย่างเช่น ธีมของรายการตอนแรกเน้นไปยังความน่าสนใจที่ว่า คนส่วนใหญ่ไม่เคยรู้มาก่อนเลยว่าความอ้วนเชื่อมโยงกับอัลไซเมอร์ได้ มิเพียงเท่านั้น พออิงเจาะลึกไปยังเห็นว่าการเสื่อมสภาพของร่างกายเกือบทุกส่วนล้วนมีสาเหตุเชื่อมโยงกันอยู่ นั่นก็คือภาวะอักเสบ การกำหนดธีมของตอนในลักษณะเช่นนี้ บางครั้งก็จัดวางไว้คร่าวๆ ก่อนที่จะไปพูดคุยกับนักวิจัย เพื่อใช้ช่วยนำทางในระหว่างสัมภาษณ์ แต่บางครั้งก็มีการไปสัมภาษณ์มาก่อน หรืออัดรายการเสร็จก่อน แล้วค่อยมาคิดวิเคราะห์ทีหลังว่าเนื้อหาที่ได้มาเหมาะสมที่จะจัดอยู่ภายใต้ธีมอะไร ยกตัวอย่างเช่นในตอน ฟิสิกส์แมน v สามัญชน ทั้งชื่อตอนและธีมเป็นส่วนที่มามีคิดได้ภายหลัง เพราะเล็งเห็นว่าอารมณ์ร่วมของคนส่วนใหญ่ น่าจะอยู่ที่การลุ้นเอาใจช่วยว่าคุณลินนาซึ่งเปรียบเสมือนตัวแทนผู้ฟังจะสามารถเข้าใจเรื่องฟิสิกส์ที่ยากระดับนี้ได้หรือไม่ ขณะเดียวกันก็เอาใจช่วยคุณอาจารย์จรงค์ซึ่งถูกระดมยิงคำถามใส่และแต่ละคำถามยากมากๆ ด้วยเหตุนี้เองคุณแทนไทในฐานะผู้จัดต่อรายการจึงคิดธีมเสมือนว่าเป็นการปะทะกันระหว่างฟิสิกส์แมนกับสามัญชนมาครอบเป็นกรอบในการดึงความสนใจ

สำหรับการเรียบเรียงเนื้อหา ไม่ว่าจะโดยตัวผู้ดำเนินรายการเป็นคนเล่าเอง หรือเป็นคนกำหนดทิศทางคำถามระหว่างสัมภาษณ์ ส่วนมากแล้วจะใช้หลักเดียวกัน คือปูพื้นฐานความรู้ในระดับที่กว้างที่สุดก่อน เช่น ตอนสังคมศาสตร์ก็เริ่มจากนิยามว่าสังคมศาสตร์คืออะไร ตอนพยาธิก็เริ่มจากพยาธิโดยรวมมีประเภทใดบ้าง ตอน OLED ก็เริ่มจากนิยามของสาร organic ฯลฯ จากนั้นจึงค่อยๆ เจาะแค้นเข้ามา ดูหัวข้อย่อยแต่ละหัวข้อ แล้วถามต่อว่าในหัวข้อนี้มีคำถามใดที่เป็นที่สนใจและยังไม่มีใครตอบได้บ้าง นานาชาติพยายามวิจัยกันไปถึงไหนแล้ว จนในที่สุดค่อยมาถึงเนื้อหาของงานวิจัยสกว. ที่เป็นจุดสนใจหลักของตอน อาจเล่าจากงานนี้มีขึ้นตอนอย่างไร สุดท้ายค้นพบอะไร หรือสามารถประดิษฐ์สิ่งใหม่ที่ดีกว่าเก่าอย่างไร

บ้าง ในส่วนนี้หลายๆ ตอนต้องการเน้นให้เห็นความเกี่ยวพันว่าคนไทยก็มีส่วนช่วยเพิ่มเติมองค์ความรู้ และไม่ได้อยู่แยกออกมาจากประชาคมวิจัยโลก เช่นในตอนฟิสิกส์แมนเล่าถึงการที่อ.ปริญญาได้รับเชิญไปทำงานต่างประเทศ ตอนโรคาวิวัฒน์ที่อ.อิสรางค์ได้ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการแนวหน้าอย่าง science หรือตอนเมื่อกระเจียบที่อ.จิระเดชเล่าว่าผู้บริหารระดับสูงจากบริษัทชื่อดังของต่างชาติได้เดินทางมาเยี่ยมชมอย่างประทับใจ ฯลฯ ชิมหรือลักษณะการเรียบเรียงเรื่องอีกแบบหนึ่งที่ใช้ในหลายตอนคือการนำเสนอเบาะแสแล้วค่อยๆ คลี่คลายปริศนาทีละเปราะ เสมือนเปรียบงานวิจัยนั้นเป็นดั่งงานสืบสวน เช่นในตอนไบโอฟิสิกส์ที่ค่อยๆ แกะความพยายามที่จะล่วงรู้พฤติกรรมของโมเลกุลต่างๆ ซึ่งปกติมองไม่เห็นด้วยตาเปล่า หรืออย่างเช่นตอนโรคาวิวัฒน์ ที่อ.อิสรางค์ค่อยๆ ไต่เรียงกว่าจะปะติดปะต่อปริศนาทีละชิ้นๆ จนเข้าใจความเชื่อมโยงระหว่าง G6PD มาลาเรีย ตลอดจนประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์ของคนในแถบเอเชียอาคเนย์ ในช่วงท้ายรายการ อีกองค์ประกอบที่มักได้รับการเสริมใส่เข้าไปนอกเหนือจากเนื้อหางานวิจัยก็คือการให้นักวิจัยเล่าถึงประสบการณ์ส่วนตัวในการทำงานและการต่อสู้กับอุปสรรคต่างๆ

นอกจากแนวทางการเรียบเรียงหลักๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว หลายตอนยังมีช่วงเปิดพื้นที่ให้ผู้ดำเนินรายการได้ระดมยิงคำถามที่อยากรู้อยากถามจากชีวิตประจำวัน เช่นตอนปลดทุก ปลาหู มีช่วงที่ตอบคำถามเช่น ปลากระป๋องทำจากปลาอะไร ปลาข้าวสารคือปลาอะไร ปลาแซลมอนที่เรากินมาจากไหน ฯลฯ หรือถามเจาะในส่วนที่นักวิจัยยังพูดไม่ชัดเจน ตลอดจนช่วยยกตัวอย่างอธิบายเสริมในส่วนที่ตนมีความรู้ ซึ่งก็ถือเป็นส่วนของเนื้อหาที่สำคัญเช่นกัน เพราะช่วยให้เชื่อมโยงกับความสงสัยของผู้ฟังได้ดี ผลการสำรวจพบว่า ผู้ฟังรายการ WiTThai ชื่นชอบการที่ผู้ดำเนินรายการมีความรู้เพียงพอ มีการเตรียมพร้อมอย่างดี สามารถอธิบายหรือซักถามวิทยากรได้อย่างเข้าใจง่ายและตรงประเด็น (จากผลความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.3)

วัตถุประสงค์ 3 เพื่อให้ผู้รับฟังรายการ WiTThai เกิดทัศนคติที่ดีต่องานวิจัยไทยและสกว. ตลอดจนได้นำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามความคุ้นเคยกับงานวิจัยของคนไทยก่อนฟัง

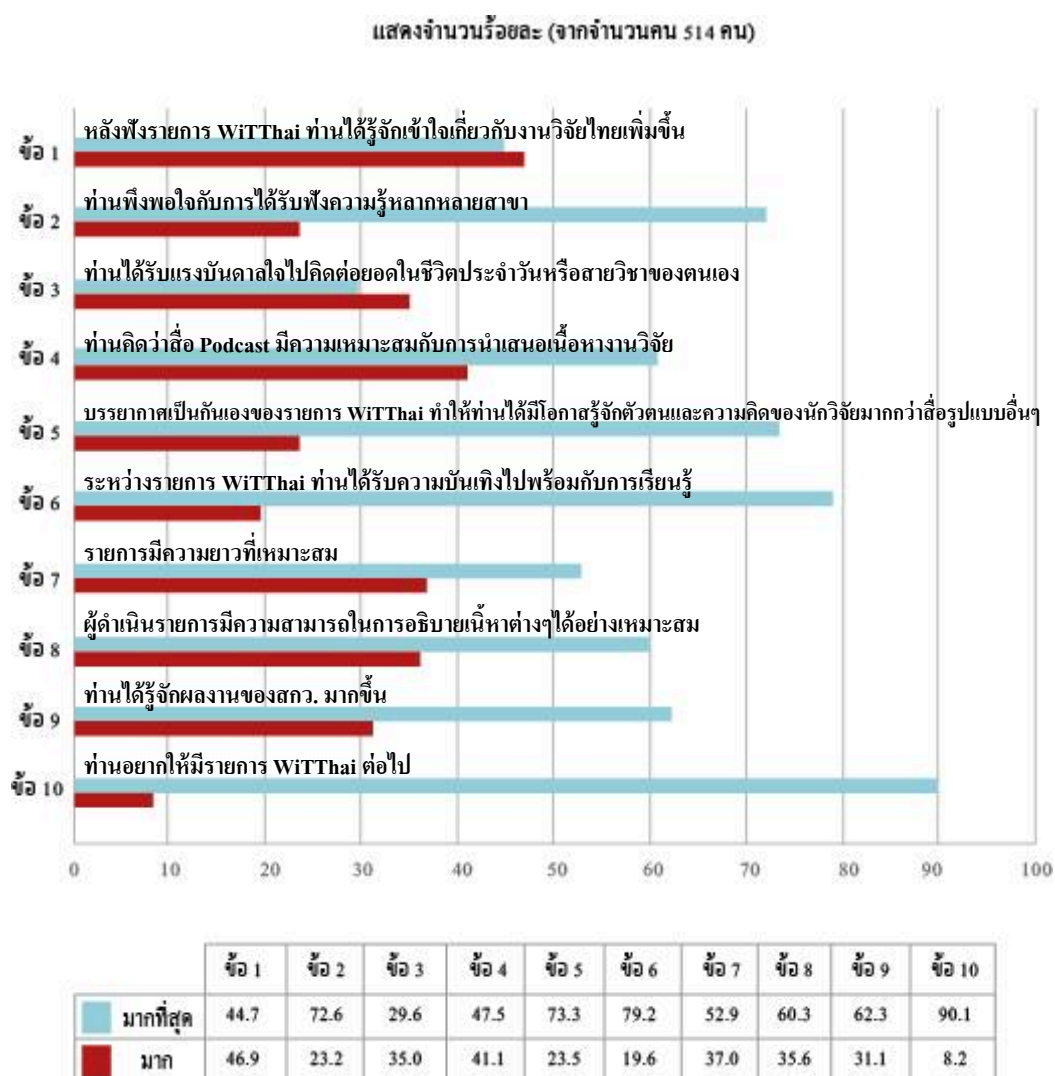
รายการ WiTThai

ระดับความคุ้นเคยกับงานวิจัยของคนไทย ก่อนฟังรายการ WiTThai	จำนวน	ร้อยละ
ไม่รู้จักเลย	224	43.6
รู้จักน้อย	228	44.4
รู้จักพอประมาณ	54	10.5
ติดตามอย่างใกล้ชิด	8	1.6
รวม	514	100.00

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามการรู้จักผลงานของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ก่อนฟังรายการ WiTThai

ระดับการรู้จักผลงานของ สกว. ก่อนฟังรายการ WiTThai	จำนวน	ร้อยละ
ไม่รู้จักเลย	342	66.5
รู้จักน้อย	109	21.2
รู้จักพอประมาณ	56	10.9
ติดตามอย่างใกล้ชิด	7	1.4
รวม	514	100.00

แผนภูมิ 1 จำนวนร้อยละของของระดับความพึงพอใจสองระดับ (มากและมากที่สุด)
ที่ผู้ฟังมีต่อรายการ WiTThai โดยแยกเป็นรายชื่อตามแบบสอบถามตอนที่ 2

จากผลการสำรวจข้อมูลในตารางและแผนภูมิด้านบน พบว่า ก่อนฟังรายการ WiTThai ผู้ฟังส่วนมากมีความความคุ้นเคยกับงานวิจัยของคนไทยในระดับน้อย หรือไม่รู้จักเลย (คิดเป็นร้อยละ 43.6 และ 44.4 ตามลำดับ) และไม่รู้จักผลงานของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) มาก่อน เป็นจำนวน 342 คนจาก 514 คน (คิดเป็นร้อยละ 66.5) กล่าวอีกอย่างคือผู้ฟังส่วนใหญ่เพิ่งได้รับทราบเกี่ยวกับงานวิจัยไทย และผลงานของสกว. เป็นครั้งแรกผ่านการฟังรายการ WiTThai ในส่วนของแบบสอบถามตอนที่ 2 (นำเสนอในรูปแบบแผนภูมิ) ผู้ฟังส่วนมากยืนยันว่าหลังฟังรายการแล้วได้เข้าใจเกี่ยวกับงานวิจัยไทยเพิ่มขึ้น (ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.9 และ 44.7 ตามลำดับ) ได้รู้จักผลงานของสกว. เพิ่มมากขึ้น (ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.3)

นอกจากนี้ ผลการสำรวจระดับความพึงพอใจที่ผู้ฟังมีต่อรายการ WiTThai ยังพบว่า การรับฟังรายการ WiTThai ได้สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ควบคู่ไปกับความบันเทิง (ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 79.2) ทำให้ผู้ฟังได้รับความรู้ในสาขาที่หลากหลาย (ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 72.6 รวมไปถึงได้รับแรงบันดาลใจในการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในสายวิชาหรือชีวิตประจำวันของตน (ความพึงพอใจที่อยู่ในระดับมาก และมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35 และ 29.6 ตามลำดับ) และอยากให้มีการ WiTThai ต่อไป (ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 90.1)

ประกอบกับผลการสำรวจความคิดเห็นจากข้อคำถามปลายเปิด ผู้ฟังได้ให้ความเห็นว่าการรับฟังรายการ WiTThai มีส่วนทำให้ผู้ฟังรู้จักผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น จากความเห็นที่ว่า “ได้แรงบันดาลใจ และในอนาคตถ้าหากต้องการความรู้เฉพาะด้าน ก็ได้รู้ว่าควรไปขอความรู้จากนักวิจัยท่านใด” ทำให้ผู้ฟังเข้าใจกระบวนการทำงานของนักวิจัยมากขึ้น เช่นความเห็น “ได้เข้าใจการทำงานของนักวิจัยอย่างเห็นภาพ รับรู้ความก้าวหน้าของงานวิจัยในประเทศ” ชื่นชมและภูมิใจในความสามารถของนักวิจัย เห็นความเชื่อมโยงของงานวิจัยกับความเป็นไปในสังคม เช่นจากความเห็น “เปิดโลกของการรับรู้ความเป็นไป และความ เป็นอยู่ของโลกนักวิทยาศาสตร์และนักวิจัยในเมืองไทยมากขึ้น โลกกำลังหมุน พร้อม ๆ กับที่ประเทศไทย กำลังหมุน” “ได้รู้งานวิจัยที่มีประโยชน์ต่อบ้านเมือง แต่ก่อนคิดว่ามีแต่งานวิจัยที่วิจัยแล้วเก็บเข้ากรุ ทำให้ อยากสนับสนุนนักวิจัยมากขึ้น” “ทราบผลงานของนักวิจัยไทย ยอมรับว่าแปลกใจมาก งานวิจัยแต่ละชิ้น ล้วนมีประโยชน์ แปลกใจที่เราไม่เคยได้ยินมาก่อนเลย” “WiTThai ทุกตอนมีประโยชน์ถือเป็นการ ประชาสัมพันธ์งานวิจัยไทยสู่คนไทยที่ดีมากๆ” “ขนาดเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเอง ยังไม่รู้เลยว่า อาจารย์ในมหาวิทยาลัย มีงานวิจัยดีๆ สนับสนุนให้มีต่อไปค่ะ”

จากผลดังกล่าวข้างต้นซึ่งนำเสนอในรูปตาราง แผนภูมิ และตัวอย่างความคิดเห็นจากข้อคำถาม ปลายเปิดนั้น แสดงให้เห็นว่า หลังรับฟังรายการ WiTThai ผู้รับฟังรายการเกิดทัศนคติที่ดีต่องานวิจัยไทย และสกว. เกิดการตระหนักถึงบทบาทและความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและสังคม ทั้งในแง่ของการ นำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงานวิจัยไทยต่อไป

ตารางแสดงผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	308	59.9
หญิง	198	38.5
อื่นๆ	8	1.6
รวม	514	100.00

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 18 ปี	24	4.7
19-23 ปี	123	23.9
24-29 ปี	173	33.7
30-39 ปี	164	31.9
40 ปีขึ้นไป	30	5.8
รวม	514	100.00

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
มัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า	33	6.4
ปวส. หรือ อนุปริญญา	14	2.7
ปริญญาตรี	333	64.8
ปริญญาโท	110	21.4
สูงกว่าปริญญาโท	24	4.7
รวม	514	100.00

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
นักเรียน/นักศึกษา	159	30.9
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	51	9.9
พนักงานบริษัทเอกชน	157	30.5
เจ้าของกิจการ/ธุรกิจส่วนตัว	62	12.1
รับจ้างทั่วไป/อาชีพอิสระ	68	13.2
อื่นๆ	17	3.3
รวม	514	100.00

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามสายความรู้ที่กำลังศึกษาหรือทำงานในปัจจุบัน

สายความรู้ที่กำลังศึกษาหรือทำงานในปัจจุบัน	จำนวน	ร้อยละ
แพทย์/ทันตะ/เภสัช/สาธารณสุข/พยาบาล/สังคมสงเคราะห์	39	7.6
วิทยาศาสตร์	72	14.0
วิศวกรรมศาสตร์	66	12.8
สถาปัตยกรรมศาสตร์/ศิลปกรรมศาสตร์	62	12.1
อักษรศาสตร์/มนุษยศาสตร์/ประวัติศาสตร์/โบราณคดี/จิตวิทยา	25	4.9
ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์	20	3.9
นิเทศศาสตร์/วารสารศาสตร์	22	4.3
การเงินและบัญชี/เศรษฐศาสตร์/ธุรกิจ/การตลาด/ค้าขาย	73	14.2
เทคโนโลยีสารสนเทศ/IT	71	13.8
กฎหมาย/นิติศาสตร์/รัฐศาสตร์	15	2.9
ประมง/เกษตร	9	1.8
อื่นๆ	40	7.8
รวม	514	100.00

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามจำนวนตอนรายการ WiTThai ที่เคยฟัง

จำนวนตอนที่เคยฟัง	จำนวน	ร้อยละ
1	27	5.3
2	45	8.8
3	47	9.1
4	52	10.1
5	46	8.9
6	57	11.1
7	50	9.7
8	58	11.3
9	109	21.2
10	23	4.5
รวม	514	100.00

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามตอนที่เคยฟัง – หมายเหตุ: ตอนที่ 9 และ 10 มีผู้ฟังน้อยเพราะออกอากาศใกล้กับกำหนดการปิดรับแบบสอบถาม

ตอนที่เคยฟัง (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)	จำนวน	ร้อยละ
ตอนที่ 1 อ้วนอัลไซเมอร์	382	74.3
ตอนที่ 2 ฟิสิกส์แมน v สามัญชน	366	71.2
ตอนที่ 3 เมื่อกระเจียบ	330	64.2
ตอนที่ 4 ปลดทุก ปลาทุ	338	65.8
ตอนที่ 5 ตุ่มซัง สังคมศาสตร์	388	75.5
ตอนที่ 6 OLED (โอ้! แอลอีดี)	317	61.7
ตอนที่ 7 พยาธิไทย	313	60.9
ตอนที่ 8 รวมมิตร หอย ควอนตัม โบราณคดี	246	47.9
ตอนที่ 9 ไบโอ-ฟิสิกส์	62	12.1
ตอนที่ 10 โรควิวชั่น	23	4.5

ตาราง 11 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามความคุ้นเคยกับงานวิจัยของคนไทย

ระดับความคุ้นเคยกับงานวิจัยของคนไทย ก่อนฟังรายการ WiTThai	จำนวน	ร้อยละ
ไม่รู้จักเลย	224	43.6
รู้จักน้อย	228	44.4
รู้จักพอประมาณ	54	10.5
ติดตามอย่างใกล้ชิด	8	1.6
รวม	514	100.00

ตาราง 12 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามการรู้จักผลงาน

ระดับการรู้จักผลงานของ สกว. ก่อนฟังรายการ WiTThai	จำนวน	ร้อยละ
ไม่รู้จักเลย	342	66.5
รู้จักน้อย	109	21.2
รู้จักพอประมาณ	56	10.9
ติดตามอย่างใกล้ชิด	7	1.4
รวม	514	100.00

ตาราง 13 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามการรู้จักสื่อ Podcast

ระดับการรู้จักสื่อ Podcast ก่อนฟังรายการ WiTThai	จำนวน	ร้อยละ
ไม่รู้จักเลย	54	10.5
รู้จักแต่ไม่เคยฟัง	58	11.3
เคยรับฟังบ้าง	152	29.6
รับฟังเป็นประจำ	250	48.6
รวม	514	100.00

2. ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ฟังที่มีต่อรายการ WiTThai

ตาราง 14 จำนวนและร้อยละของระดับความพึงพอใจที่ผู้ฟังมีต่อรายการ WiTThai แยกเป็นรายข้อตาม

แบบสอบถาม

ข้อคำถาม	ระดับความพึงพอใจ										แปลผล
	น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
	(คน)	ละ	(คน)	ละ	(คน)	ละ	(คน)	ละ	(คน)	ละ	
1. หลังฟังรายการ WiTThai ท่านได้รู้จักเข้าใจเกี่ยวกับงานวิจัยไทยเพิ่มขึ้น	0	0.0	6	1.2	37	7.2	241	46.9	230	44.7	มากที่สุด
2. ท่านพึงพอใจกับการได้รับฟังความรู้หลากหลายสาขา	0	0	2	0.4	20	3.9	9	23.2	373	72.6	มากที่สุด
3. ท่านได้รับแรงบันดาลใจไปคิดต่อยอดในชีวิตประจำวันหรือสาขาวิชาของตนเอง	9	1.8	25	4.9	148	28.8	180	35.0	152	29.6	มากที่สุด
4. ท่านคิดว่าสื่อ Podcast มีความเหมาะสมกับการนำเสนอเนื้อหาทางวิจัย	0	0	6	1.2	53	10.2	211	41.1	244	47.5	มากที่สุด
5. บรรยายความเป็นกันเองของรายการ WiTThai ทำให้ท่านได้มีโอกาสรู้จักตัวตนและความคิดของนักวิจัยมากกว่าสื่อรูปแบบอื่นๆ	1	0.2	0	0	15	2.9	121	23.5	377	73.3	มากที่สุด
6. ระหว่างรายการ WiTThai ท่านได้รับความบันเทิงไปพร้อมกับการเรียนรู้	1	0.2	1	0.2	4	0.8	101	19.6	407	79.2	มากที่สุด
7. รายการมีความยาวที่เหมาะสม	0	0	4	0.8	48	9.3	190	37.0	272	52.9	มากที่สุด
8. ผู้ดำเนินรายการมีความสามารถในการอธิบายและสัมภาษณ์ที่เหมาะสม	0	0	2	0.4	19	3.7	183	35.6	310	60.3	มากที่สุด
9. หลังฟังรายการ WiTThai ท่านได้รู้จักผลงานของสกว. เพิ่มขึ้น	0	0	5	1.0	29	5.6	160	31.1	320	62.3	มากที่สุด
10. ท่านอยากให้มียุทธศาสตร์ WiTThai ต่อไป	1	0.2	0	0	8	1.6	42	8.2	463	90.1	มากที่สุด

สรุปย่อความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างจากคำถามปลายเปิด

จุดเด่นของรายการ WiTThai

- สามารถสื่อสารข้อมูลเชิงลึกให้เข้าใจได้ง่าย มีการเปรียบเทียบให้เห็นภาพ และมีส่วนทำให้อยากศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเองต่อไป
- ผู้ดำเนินรายการมีความรู้เพียงพอ มีการเตรียมพร้อมอย่างดี และสามารถบรรยายหรือซักถามวิทยากรได้อย่างตรงประเด็น
- ผู้ดำเนินรายการมีความเป็นกันเอง ทำให้สามารถรับฟังเนื้อหาด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน สามารถช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดได้
- เป็นรายการที่ทำให้เข้าถึงข้อมูลได้ง่าย รวมถึงมีความสะดวกสบาย สามารถฟังได้ทุกที่ทุกเวลา
- เนื่องจากการเผยแพร่งานวิจัยนั้นอยู่ในวงจำกัด รายการ WiTThai จึงเป็นสื่อสำคัญที่มีส่วนทำให้เข้าถึงข้อมูลงานวิจัยได้อย่างสนุกสนานและลึกซึ้ง แตกต่างจากช่องทางอื่นๆ

ประโยชน์ที่ได้รับจากรายการ WiTThai

- ได้ความรู้ใหม่ๆ ในเชิงลึก เป็นการเปิดมุมมองการศึกษา และทำให้มีโอกาสรู้จักผลงานวิจัยไทยในหลากหลายสาขา ซึ่งอาจเป็นประโยชน์ต่อไปในอนาคต
- ทำให้รู้ว่าประเทศไทยมีงานวิจัยที่น่าสนใจ และมีคุณภาพในระดับสากล
- สามารถนำความรู้หรือสิ่งที่ได้จากการรับฟังไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน
- เห็นความเชื่อมโยงของประเด็นหลักที่สามารถขยายวงออกไปได้หลากหลาย เช่น ตอน ‘ปลดทุก ปลาทุ’ ทำให้เห็นความสำคัญทั้งในด้านวัฒนธรรม วิถีชีวิต เศรษฐกิจ และระบบนิเวศ เป็นต้น
- การรับฟังรายการสามารถสร้างแรงบันดาลใจในการค้นคว้าวิจัยตามศาสตร์ต่างๆ และก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์อื่นๆ ตามมา
- เป็นแนวทางแก่ผู้ที่กำลังศึกษาในสาขาที่เกี่ยวข้องหรือมีความสนใจอยากทำวิจัยในอนาคต
- ทำให้รู้จักผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เข้าใจกระบวนการทำงานของนักวิจัยมากขึ้น รวมถึงชื่นชมและภูมิใจในความสามารถของนักวิจัยไทย
- ทำให้รู้จักหน่วยงานที่สนับสนุนการวิจัยในด้านต่างๆ อย่างเป็นสากล และอยากมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงานวิจัยของไทยต่อไป

การปรับปรุงหรือพัฒนารายการ WitThai เพิ่มเติม

ด้านคุณภาพเสียง

- ปรับปรุงคุณภาพเสียงขณะไปอัดรายการนอกสถานที่ เนื่องจากในบางตอนมีเสียงรบกวนมาก จึงกลบเสียงผู้ดำเนินรายการไป
- ในบางช่วงเสียงของผู้ดำเนินรายการแต่ละคนไม่ชัดเจน หรือมีความดัง-เบาไม่เท่ากัน

ด้านเนื้อหารายการ

- ควรมีระยะเวลาในการออกตอนใหม่ที่เหมาะสมและมีกำหนดการชัดเจน
- เพิ่มเวลาในการจัดรายการโดยการขยายเวลาสัมภาษณ์ อาจแบ่ง Part ของแต่ละตอน หรือเพิ่มเป็นตอนสั้น 20-30 นาที เป็นต้น
- ควรมีการอธิบายภาพรวมในแต่ละตอน เพื่อเป็นการปูพื้นความรู้และทำความรู้จักนักวิจัย ก่อนเข้าสู่บทสัมภาษณ์
- กำหนดช่วงรายการขอบเขตและประเด็นที่จะพูดในแต่ละตอนให้ชัดเจนอาจจัดลำดับหมวดหมู่คำถามเพื่อให้คำตอบกระชับและรัดกุมมากขึ้น
- อาจเสริมเรื่องการอธิบายความรู้ทางสายเคมีเพราะรายการมีจุดอ่อนในด้านนี้
- อยากให้เพิ่มภาพในห้องทดลอง หรือสถานที่ทำการวิจัย เพื่อให้ทราบว่านักวิจัยทำงานอย่างไร เครื่องมือเป็นแบบไหน เช่น อาจทำเป็น Footage สั้นๆ ให้เห็นบรรยากาศในภาพรวม
- เพิ่มช่วงหลังการสัมภาษณ์ในการสรุปเนื้อหาทั้งหมดตอนท้าย
- เพิ่มความหลากหลายของสาขางานวิจัย เช่น คณิตศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ กีฬา จิตวิทยา และประวัติศาสตร์ เป็นต้น
- อยากให้ผู้ดำเนินรายการลดความตลกหรือทะเล้นลงระดับหนึ่ง เนื่องจากผู้ฟังบางส่วนต้องการนำไปเผยแพร่ให้แก่เด็กวัยเรียน
- เพิ่มการมีส่วนร่วมจากผู้ฟังให้มากขึ้นเช่นเปิดโอกาสให้โหวตหัวข้อที่สนใจส่งคำถามให้ผู้ดำเนินรายการก่อนไปสัมภาษณ์นักวิจัยหรือเล่นเกมชิงรางวัล เป็นต้น
- เพิ่มรายละเอียดในส่วนที่ผู้ประกอบการสนใจ หรือมีการเชิญกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยนั้นมาร่วมพูดคุยด้วยเพื่อที่จะสามารถนำความรู้ไปต่อยอดได้
- อยากให้มีตอนสั้นเกี่ยวกับ ‘กว่าจะมาเป็นงานวิจัยที่ได้ทุนจากสกว.’ เนื่องจากเห็นความยากลำบากนอกเหนือจากแค่การทำวิจัย เพื่อเป็นแนวทางและเป็นกำลังใจให้แก่ักวิจัยที่กำลังทำหน้าที่ยู่เช่นเดียวกัน

ด้านเอกสารประกอบ

- เพิ่มรายละเอียดในส่วนของเอกสาร เช่น เพิ่มเนื้อหาและรูปประกอบเพื่อความชัดเจนมากขึ้น โดยเฉพาะในตอนที่มีเนื้อหาเข้าใจยากและจำเป็นต้องเห็นภาพ
- เพิ่มข้อมูลสรุปโดยย่อ หรือเอกสารงานวิจัยสำหรับคนที่อยากศึกษาในเรื่องนั้นๆ โดยเฉพาะ
- เพิ่มช่องทางการติดต่อผู้วิจัยโดยตรง
- เพิ่มฟังก์ชันการค้นหาหัวข้อในตอนเก่าๆ ให้ง่ายยิ่งขึ้นและควรทำ Link รวมตอนเก่าให้ครบทุกตอน

ด้านการประชาสัมพันธ์ หรือเพิ่มช่องทางอื่น

- ขยายช่องทางการเผยแพร่รายการ เช่น Youtube, Soundcloud, CableTV
- ควรมีการประชาสัมพันธ์เพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความแพร่หลายในวงกว้างมากขึ้น เช่น ทำเป็นไวรัลวิดีโอ หรือสื่อโฆษณาอื่นๆ

บทที่ 5 สรุป

จากผลการดำเนินโครงการในบทที่ 4 แสดงให้เห็นว่า podcast หรือรายการเสียงทางอินเทอร์เน็ต เป็นสื่อใหม่ที่มีประสิทธิภาพในการเผยแพร่ผลงานวิจัยของสกว. ทำให้ผู้ฟังรู้จัก สกว. เกิดความรู้ความเข้าใจ ในศาสตร์สาขาต่างๆ ยิ่งขึ้น มีความชื่นชมในความสามารถของนักวิจัยไทยไม่ว่าจะเป็นในด้านสาธารณสุข ฟิสิกส์ สังคมศาสตร์ โบราณคดี ชีววิทยา เทคโนโลยี ฯลฯ และมีความสนใจที่จะติดตามและศึกษา ผลงานวิจัยอื่นๆของสกว. ต่อไป อีกทั้งยังเกิดแรงบันดาลใจในการที่จะประยุกต์ความรู้ที่ได้รับฟังจากรายการในการศึกษา ประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น ผู้ฟังหลายท่านฟังรายการแล้วเกิดแรงบันดาลใจที่จะศึกษาต่อด้านสาขาวิชาที่นักวิจัยให้สัมภาษณ์ หรือผู้ฟังที่หันมาใส่ใจเรื่องสุขภาพมากขึ้น หลังจากรับฟังผลงานวิจัยด้านการแพทย์ เป็นต้น

นอกจากนี้ รายการ WiTThai โดยทีมงาน WiTcast ยังส่งเสริมให้มีการสื่อสารระหว่างนักวิจัยและผู้ฟังได้เป็นอย่างดี จากที่ปกติแล้วผู้ได้รับข้อมูลจากนักวิจัยมักจะอยู่ในแวดวงวิชาการเฉพาะทาง รายการ WiTThai ได้กระตุ้นและเปิดโอกาสให้กลุ่มคนผู้ฟังทั่วไปได้เข้ามามีส่วนร่วมตระหนักรู้ถึงความน่าทึ่งของงานวิจัยไทยและบทบาทการสนับสนุนของสกว. อีกทั้งยังได้เรียนรู้เรื่องราวต่างๆ ผ่านการเล่าเรื่องของนักวิจัยเองโดยตรง เปิดโอกาสให้นักวิจัยได้เล่าองค์ความรู้ในภาษาที่ฟังง่ายไม่เป็นทางการจนเกินไปนัก แต่ยังคงรายละเอียดที่สำคัญไว้อย่างครบถ้วน ในขณะที่เดียวกันกลุ่มประชาชนผู้ฟังทั่วไปก็ได้มีโอกาสเปิดโลกทัศน์รับทราบความเคลื่อนไหวและสถานภาพขององค์ความรู้จากงานวิจัยไทยที่อาจไม่เคยทราบมาก่อน

การประชาสัมพันธ์รายการแต่ละตอนบนเพจ facebook.com/witcastthailand และทวิตเตอร์ @twitcast3 ยังก่อให้เกิดกระแสสังคมที่พูดคุยเกี่ยวกับเนื้อหางานวิจัยของสกว. และตัวนักวิจัย อย่างที่ไม่ค่อยมีปรากฏให้เห็น ซึ่งถือเป็นมิติใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพูดถึงเรื่องเชิงวิชาการว่าเป็นสิ่งฟัง “สนุก” หรือ “ตลก” “ตื่นเต้น” หรือ “ซึ่งใจ” ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่ารูปแบบและลีลาการดำเนินรายการที่เน้นความสนุกสนานพูดคุยกันอย่างเป็นกันเองนั้นเป็นสิ่งที่ทำแล้วได้ผล ประกอบกับการซักถามของผู้ดำเนินรายการช่วยส่งให้นักวิจัยเล่าเรื่องด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายและถ่ายทอดอารมณ์ต่างๆ ออกมาได้อย่างจริงใจ ช่วยเผยให้เห็นอีกมุมด้านหนึ่งของบุคคลเหล่านี้ในมิติที่มีเรื่องราวชีวิตที่น่าติดตาม น่ายกย่อง ชื่นชมและเป็นกันเอง นับเป็นการส่งเสริมให้เกิดภาพลักษณ์และความสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างผู้รับฟังรายการและนักวิจัย

และแม้ว่าการใช้สื่อ podcast เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยของ สกว. โดยรายการ WiTcast นั้นจะบรรลุวัตถุประสงค์และความคาดหวังที่ตั้งไว้ในตอนแรกเป็นอย่างดี รวมไปถึงการได้รับกระแสดอรับที่ดีมากจากผู้ฟัง แต่ความสำเร็จที่เกิดขึ้นนี้นั้น ไม่ได้อาศัยแค่องค์ประกอบของกลุ่มประชาชนผู้ฟังที่สนใจในข่าวสารความเคลื่อนไหวในวงการวิจัยและช่องทางสื่ออย่าง podcast เพียงเท่านั้น สถาบันหรือหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องและให้การสนับสนุนในด้านต่างๆ อย่างสกว. ก็ถือเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการผลักดันและสนับสนุนให้เกิดการกระจายขององค์ความรู้ซึ่งเป็นผลผลิตของการเผยแพร่ผลงานวิจัยออกสู่สาธารณชน

โดยทั่วไปในวงกว้างให้เป็นผลสำเร็จด้วยเช่นกัน และการร่วมมือกันขององค์กรประกอบเหล่านี้ก็สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนถึงความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบที่มีผลกระทบซึ่งกันและกัน กล่าวได้ว่า เมื่อสื่อแสดงศักยภาพในการเผยแพร่ผลงานวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนสามารถเข้าถึงเนื้อหางานวิจัยได้ง่ายขึ้น ก็จะทำให้เกิดการกระจายองค์ความรู้ไปสู่สังคมในวงกว้าง การตระหนักและรับรู้ถึงบทบาทความสำคัญขององค์ความรู้เหล่านี้ของผู้คนในสังคมก็เพิ่มมากขึ้นตามมา เมื่อมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่มากขึ้นก็ช่วยเปิดโลกทัศน์ทางความคิด เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่มีต่อสิ่งต่างๆ เกิดการเล็งเห็นถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับการเผยแพร่องค์ความรู้ ส่งผลให้เกิดการย้อนกลับของกระแสตอบรับมายังช่องทางสื่อและหน่วยงานสนับสนุนพร้อมทั้งคาดหวังถึงการพัฒนาปรับปรุงว่าจะมีการเพิ่มประสิทธิภาพของการเผยแพร่องค์ความรู้อย่างไรจึงจะเกิดประโยชน์สูงสุด

จากข้อเสนอแนะของผู้ฟัง พบว่าทางสกว. ควรให้การสนับสนุนการจัดทำโครงการผลิตสื่อเช่นนี้ต่อไป รวมถึงสนับสนุนในเรื่องเครื่องมืออุปกรณ์เครื่องเสียงที่มีคุณภาพดี เพื่อให้การบันทึกเทปสัมภาษณ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งควรให้มีผลงานวิจัยที่คัดมานำเสนอในหลากหลายสาขาวิชายิ่งขึ้น

โดยสรุป โครงการครั้งนี้ได้บรรลุวัตถุประสงค์ต่างๆ ตามที่ตั้งเอาไว้ ถือเป็นโครงการริเริ่มนำสื่อใหม่รูปแบบ podcast มาใช้ช่วยเผยแพร่ผลงานวิจัยของสกว. ออกสู่สาธารณะหรือกลุ่มประชาชนผู้รู้ทั่วไปที่ไม่ได้สังกัดในแวดวงวิจัยโดยตรง และส่วนใหญ่ไม่เคยรู้จักสกว.มาก่อน ทั้งนี้การออกแบบรูปแบบรายการที่เน้นการพูดคุยเป็นกันเองอย่างไม่เร่งรีบ ตลอดจนผสมสาระเข้ากับบันเทิง นับว่าประสบผลสำเร็จและสื่อกับกลุ่มผู้ฟังได้เป็นอย่างดี ก่อให้เกิดทัศนคติที่หันมาสนใจงานวิจัยไทยมากขึ้น ซึ่งหวังว่าจะย้อนกลับมาช่วยส่งเสริมการทำงานของสกว. ตลอดจนสามารถใช้เป็นแบบอย่างสำหรับหน่วยงานอื่นในการสื่อสารข้อมูลเชิงวิชาการให้เข้าถึงสาธารณชนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ภาคผนวก

ตาราง 15 เปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้และกิจกรรมที่ดำเนินมา และผลที่ได้รับตลอด
โครงการ

วัตถุประสงค์	ผลที่คาดว่าจะได้รับ (ตามแผน)	กิจกรรม (ตามแผน)	ผลการดำเนินงาน
1. เพื่อทดลองใช้ สื่อใหม่ รูปแบบ Podcast ในการ เผยแพร่ ผลงานวิจัย ออกสู่ สาธารณะ	1. ได้สื่อเสียง หรือ Podcast 10 ตอน ซึ่งอธิบายเนื้อหา และความน่าสนใจ ของงานวิจัยสกว.	- ทบทวนวรรณกรรมและ ค้นคว้าข้อมูลผ่านเอกสาร วิชาการ - สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องใน องค์กรสกว. และติดต่อ นักวิจัยเจ้าของหัวข้องานวิจัย - คัดเลือก 10 หัวข้องานวิจัยที่ มีความโดดเด่น มีศักยภาพ อธิบายให้คนทั่วไปเข้าใจและ เห็นความสำคัญได้	1. ได้สื่อเสียง Podcast ครบ 10 ตอนที่อธิบาย เนื้อหาและความน่าสนใจ ของงานวิจัยสกว. 12 หัวข้อ
2. เพื่อออกแบบ เนื้อหางานวิจัย สกว. สำหรับ การเผยแพร่สู่ กลุ่มเป้าหมาย อย่างเหมาะสม	2. ผู้รับฟังมีความพึง พอใจต่อรายการ WiTThai ตลอดจนได้รู้จัก งานวิจัยไทยและ สกว. มากขึ้น	- คัดเลือกนักวิจัยอย่างน้อย 5 คนที่จะมาเป็นแขกรับเชิญให้ สัมภาษณ์ในรายการเกี่ยวกับ งานวิจัยของตน - อัดรายการ WiTcast ตอน พิเศษทั้งหมด 10 ตอน ว่าด้วย หัวข้อวิจัยที่คัดเลือกไว้ 10 เรื่อง โดยจะมีตอนที่ผู้ดำเนิน รายการหลักเป็นผู้ถ่ายทอดเอง 5 ตอน และตอนที่เดินทางไป สัมภาษณ์นักวิจัยเจ้าของ หัวข้อ 5 ตอน - ตัดต่อและผลิตรายการ - เผยแพร่รายการโดยส่งไฟล์	2. รายการ WiTThai ที่ ผลิตออกมาเพื่อเผยแพร่ เนื้อหางานวิจัยสกว. ผสมผสานกับความ บันเทิงและเป็นกันเอง ได้รับผลประเมินจาก กลุ่มผู้ฟังในระดับที่พึง พอใจมาก
3. เพื่อให้ผู้รับฟัง รายการเกิด ทัศนคติที่ดีต่อ งานวิจัยไทย และสกว. ตลอดจนได้นำ ความรู้ไปใช้ ประโยชน์	3. ได้กรณีตัวอย่างให้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับการเผยแพร่ผลงาน วิชาการสู่สาธารณะได้ นำไปศึกษาและ ประยุกต์ใช้ต่อไป	- ตัดต่อและผลิตรายการ - เผยแพร่รายการโดยส่งไฟล์	3. ผู้รับฟังรายการ WiTThai ได้มีโอกาสทำ ความรู้จักตลอดจนเกิด ทัศนคติที่ดีต่องานวิจัย ไทยและ สกว. นอกจากนี้ รายการ WiTThai ยังสามารถเป็น กรณีตัวอย่างให้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ

		ขึ้นอินเทอร์เน็ตและจัดการให้กลายเป็น podcast - ประชาสัมพันธ์รายการผ่านทางเว็บไซต์ witcastthailand.com ทางเฟซบุ๊กแฟนเพจ facebook.com/witcastthailand และส่งเสริมให้มีปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นระหว่างผู้ฟัง ผู้จัด รวมทั้งนักวิจัยเจ้าของหัวข้อแต่ละตอน - รวบรวมความคิดเห็นจากกลุ่มเป้าหมายหลังจากการออกอากาศแต่ละตอน - ทำรายงานสรุปความเหมาะสมและประสิทธิผลของรายการ WiTcast ในการเผยแพร่งานวิจัยของสกว.ออกสู่กลุ่มประชาชนผู้ใ้รู้ทั่วไป	การเผยแพร่ผลงานวิชาการสู่สาธารณะได้นำไปศึกษาและประยุกต์ใช้ต่อไป
--	--	--	--

6. ท่านเคยฟังรายการ WiTThai ทั้งหมด.....ตอน

โปรดระบุตอนที่เคยฟัง (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ตอนที่ 1 อ้วนอัลไซเมอร์
- ☐ ตอนที่ 2 ฟิสิกส์แมน v สามัญชน
- ☐ ตอนที่ 3 เมื่อกระเจี๊ยบ
- ☐ ตอนที่ 4 ปลดทุก ปลาทุ
- ☐ ตอนที่ 5 ตุ่มซัง สังคมศาสตร์
- ☐ ตอนที่ 6 OLED (โอี้! แอลอีดี)
- ☐ ตอนที่ 7 พยาธิไทย
- ☐ ตอนที่ 8 รวมมิตร หอย ควอนตัม โบราณคดี
- ☐ ตอนที่ 9 ไบโอ-ฟิสิกส์
- ☐ ตอนที่ 10 โรคาวิวัฒน์

7. ก่อนฟัง WiTThai ท่านมีความคุ้นเคยกับงานวิจัยของคนไทยในระดับใด

- ☐ ไม่รู้จักเลย
- ☐ รู้จักน้อย
- ☐ รู้จักพอประมาณ
- ☐ ติดตามอย่างใกล้ชิด

8. ก่อนฟัง WiTThai ท่านรู้จักผลงานของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) บ้างหรือไม่

- ☐ ไม่รู้จักเลย
- ☐ รู้จักน้อย
- ☐ รู้จักพอประมาณ
- ☐ ติดตามอย่างใกล้ชิด

9. ก่อนฟัง WiTThai ท่านรู้จักสื่อ Podcast มาก่อนหรือไม่

- ☐ ไม่รู้จักเลย
- ☐ รู้จักแต่ไม่เคยฟัง
- ☐ เคยรับฟังบ้าง
- ☐ รับฟังเป็นประจำ

ตอนที่ 2 ระดับความพึงพอใจของผู้ฟังที่มีต่อรายการวิทยุไทย (WiTThai)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความเห็นด้วยของท่าน

1 = น้อยที่สุด 2 = น้อย 3 = ปานกลาง 4 = มาก 5 = มากที่สุด

ข้อคำถาม	1	2	3	4	5
1. หลังฟังรายการ WiTThai ท่านได้รู้จักเข้าใจเกี่ยวกับงานวิจัยไทยเพิ่มขึ้น					
2. ท่านพึงพอใจกับการได้รับฟังความรู้หลากหลายสาขา					
3. ท่านได้รับแรงบันดาลใจไปคิดต่อยอดในชีวิตประจำวันหรือสาขาวิชาของตนเอง					
4. ท่านคิดว่าสื่อ Podcast มีความเหมาะสมกับการนำเสนอเนื้อหางานวิจัย					
5. บรรยากาศเป็นกันเองของรายการ WiTThai ทำให้ท่านได้มีโอกาสรู้จักตัวตนและความคิดของนักวิจัยมากกว่าสื่อรูปแบบอื่นๆ					
6. ระหว่างรายการ WiTThai ท่านได้รับความบันเทิงไปพร้อมกับการเรียนรู้					
7. รายการมีความยาวที่เหมาะสม					
8. ผู้ดำเนินรายการมีความสามารถในการอธิบายเนื้อหาต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม					
9. ท่านได้รู้จักผลงานของสกว. มากขึ้น					
10. ท่านอยากให้มียุทธการ WiTThai ต่อไป					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ

- ข้อดี/จุดเด่น/ประโยชน์ที่ท่านได้รับจากรายการ WiTThai มีอะไรบ้าง ท่านสามารถเขียนถึงในภาพรวมหรือแยกตามตอนที่จดจำได้เป็นพิเศษ.....
.....
.....
- หากท่านอยากให้มียุทธการ WiTThai หรือการนำเสนองานวิจัยผ่านสื่อ Podcast ต่อไป ท่านคิดว่าในอนาคตควรมีการปรับปรุงหรือพัฒนาเพิ่มเติมอย่างไรบ้าง.....
.....
.....